

ሁሉም ሁሉን ይወቅ

ከ(ተደሰ) ዓለማየሁ ጥገሰ ደረሰ፡

በሰ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖታችን በዙሪያችን በእየጊዜው እየተነሡ
ለሚፈታተኑን መናፍቃንና በጠብሞችንም በዕጢታችን ሆነ ያለዕጢታችን
ለሚያደናገሩ ረሲአን የሳጥናኤል ካድሬዎች የተሰጠ ተዋሕዶ (ክርክር፡
መልሰ፡ ተቃሕዎ)።

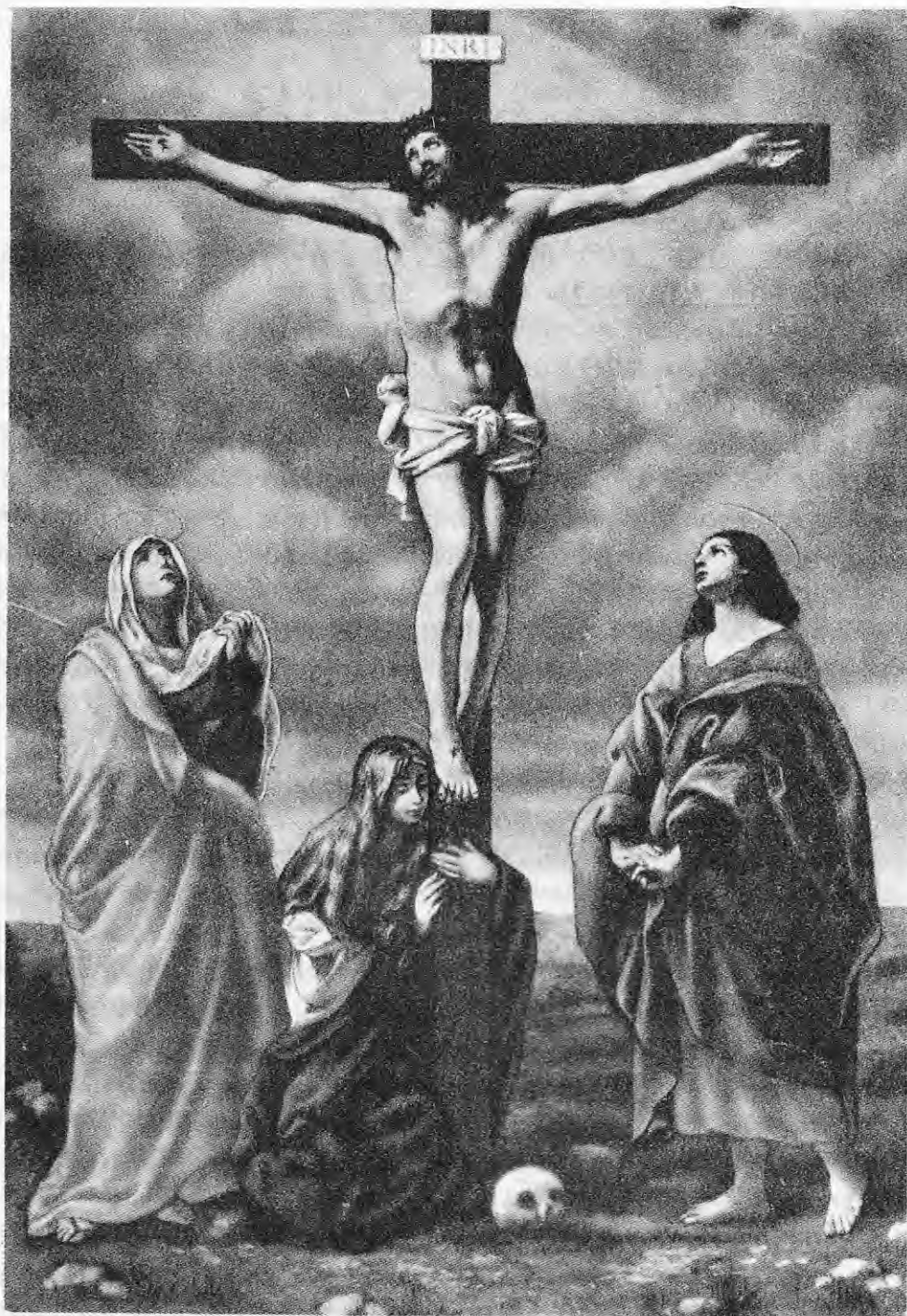
1987 ዓ.ም.
አዲስ አበባ

መግለጫ

የሃይማኖት መሠረትና ፍጻሜ ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤

ከእሱ ሌላ መናፍቃን በግያፀሩት፡ ከሐድያን በግያመጡት፡ የጸሐፍት ፈሪሳውያን ርዝራዦች፡ አገጃገድ የልግድ ገበሬዎች በግዝሩት ተረት፡ ጥሩ ሊት አግኝተው በደንብ ባልተግሩት ትምህርት፡ ገሊናዎ በግያፀጣው፡ በግያፀርደው፡ አእምሮዎ በግያሰላሰለው ሐሳብ ይቸገራሉ ወይ? ለዚህ ሁሉ መልስ በፍጹም ፍጹም ይወጣል ብሎ ተመልሶልዋልና አንበራ ያስተውሉ፡ አስተውለውዎ ለፀገንዎና ለልጆችዎ ያስተምሩ። ለሀገር መውደድና የፈጠረን አዎላክ ለግንልገል ከዚህ የተሻለ መሥዋዕት የለምና።

የጸሐፊው ሙብት በጋን የተጠበቀ ነው

እኛስ የተሰተለውን ክርስቶስን እንሰብካለን (1ቶሮ. 1:23)

መቅደሙ መቅደም

በዚህ ርእሰ ከመቅደሙ በፊት የተጻፉት አናቅጽ በቃልክ ሳይሆን በአነጋገር ምርጥ ጥቅሶች የመጽሐፉን ይዘት ያስረዳሉና ውድ አንባቢ ሆይ አተኩረህ እንድታነባቸው ትጠየቃለሁ።

1. ንሕነስ ንስብክ ክርስቶስ (እኛ ግን፣ እኛ ግን፣ እኛስ የተሰተለውን ክርስቶስን እንሰብካለን)። (1ቆሮ. 1:23)

የቤተ ክርስቲያን መሥራች ክርስቶስ ነው። ሥጋ ለብሶ ግለሰብ ያሳነ ወልደ እግዚአብሔር ክርስቶስ ነው። ሥጋ በመልበሱ ከአብና ከሰው መካከል ሁኖ ሲያስታርት፣ ሲያግልድ የሚኖረው ሊቀ ካህናት ክርስቶስ ነው። ይህን ያላወቀ ጎጋ ከመድኃኔ ዓለም ቤተ ክርስቲያን ተክለ ሃይማኖትን ይደርባል፤ ለምን ቢሉት አቡዮ እንዲያግልዱት ነው እሱ ይባላል። የእግላጆች እለቃ ክርስቶስ መሆኑን ባለግወቁ፤ በክርስቶስ በኩል በተር ወደ አብ የሚገባ የለም (ዮሐ.14:6)። እራት የክርስቶስን መምጣት ትናገራለች፤ ሐዋርያት ደግሞ ክርስቶስ መጥተ፣ እስተምር፣ ዓለምን አድና፣ ትንቢትን ፈጽሞ ወደ አባቱ መመለሱን፣ ግረጉን፣ ከሱ በኋላ ሐሳዊ መስሕ እንጂ ነቢይ እንደሌለ፣ እንደግዴመግ ይናገራሉ። ይህን ሁሉ ይህ መጽሐፍ ያስረዳልና ወንድሜ ሆይ ቀስ ብለህ አንበው።

2. የክርስትና መሥራች፡

የክርስትናን ሃይማኖት ራሱ እምላክ ሥጋ ለብሶ፣ እንደኛ ሰው ሁኖ ለሰው ልጅ የገለጠው ነው። እግዚአብሔር ሃይማኖትን ለሰው የገለጠው በብሉይና በነዚያት በመንፈስ ትዱስ፣ በሐዲስ፣ በወንጌል ደግሞ ራሱ ወልደ እግዚአብሔር ሥጋ ለብሶ፣ እኛን መሰሉ ነው። ለለዚህ ከእቃውንት ጠይቆ ከምዕራን ተምር፣ መጻሕፍትን በጥንቃቄ አንብቦ የሚረዱት፣ ከተረዱትም በኋላ በመቃወም፣ ታዛዥ የሚከተሉት እንጂ በራሴ ፍልስፍና እይታለሁ ብሎ የሚታገዱት አይደለም፣ ሃይማኖት እምነት እንጂ ፍልስፍና አይደለምና። ከወልደ እግዚአብሔር እኔ እበልጣለሁ ግለትም ከቴልነት አልፎ ፅብደት ነው። በዚህ ዓለም ምስት ሥርዓቶች እሱ፣ እነሱም ሃይማኖት፣ ፍልስፍና፣ ሳይንስ ናቸው፤ መጠናትም ያለባቸው እንደሥርዓታቸው ነው።

3. ይህን መጽሐፍ ፋር እስክፋር፡ አንበው፣ ተረድተው ሆነ፣ እንዲያው ሳይረዱ ለጥቅማቸው፣ ለገንዘብ፣ ለሹመት ለሥጋዊ ክብር ብለው፣ ገዝተነዋል ረገመነዋል የሚሉ ሐሰውተ መቢሕ ክርስቶስ እንደሚነሡ

ይዘህ በወረ ተነድተህ ወገነህ፤ በሐሰት አትመሰክር የግለውን አምላካዊ ቃል እንዳትተላለፍ አደራ!!!

በዚህም ከአለቆች ደግሞ ብዙዎቹ በእሱ አመት ገን ፈረሳውያን ከምኩራብ እንዳያስወጧቸው አልመሰክሩለትም፤ ከእግዚአብሔር ክብር ይልቅ የሰውን ክብር ወደጥልፍ። (ዮሐ. 12:42-43)

4. ወደኔ ቅረቡ፡ ይህንም በሙ፤ እኔ ከጥንት ጀምረ በሰው-ር አልተናገርሁም፤ በድብትም ቦታ፤ ከሆነክበት ዘመን ጀምሮ እኔ ከዚያ ነበርሁ፤ አሁንም እግዚአብሔርና መንፈሱ ልከውኛል። (ኢሳ. 48:16)።
5. መጨረሻቸው ጥፋት፡ አምላካቸው ሆኑባቸው፤ ክብራቸው ገላፈቸው፤ ሐላባቸው ምድራዊ የሆኑ ሰዎች ይህን መጽሐፍ አይቀበሉም። (ፈል. 3:14)

ሆኩን ካላመለከና ፍቅረ ንጥይና ሹመት ካላታለለው በቀር ከዚህ መጽሐፍ ጋራ የግይዘግግ ሊቅና አስተዋይ ሰው አይኖርም።

6. የበለበሰ ዝናም አይፈረም፡ ነውና በእየሃይማኖት ድርጅት ያለውን ሰሐተት ቅዱሳት መጻሕፍት በግናገሩት፤ ነቢያት፤ ሐዋርያት፤ ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን ባስተግሩት መሠረት ገልጧል፤ ክርስቶስ ያስተግራትን ርትዕት ሃይማኖት አስተምረ ሩጫን ጨርሼ ወደ መድኃኔ ዓለም ልንዝ ቆርጫለሁና ቆራጥ ሁሉ ይህን እንድትከተል በዚህ መጽሐፍ ዐጥጄ ነጋሪነት ተጋብዘሃል። የግዝተለውም እውነትን የግወድ ብቻ ነው።

7. ትምህርት ቀናን ያሻሽላል፡ እንጂ ጠግግን አያቃናም። ይህ መጽሐፍ የተዘጋጀውም መሻሻል ለግረላጉ ለቀና ሰዎች ነው።

8. ክርስቲያን ምንድር ነው? ግንነው? ግንን ይመስላል?
ክርስቲያን ክርስቶስን ይመስላል፤ ክርስቶስን ይከተላል። በምን በምን ለግረላ፤ ከእግዚአብሔር በጸጋ በመወለድ፤ በግብር ክርስቶስን ለመምሰል በመጥከር፤ መንግሥቱን በመውረስ።

እሱም ወደ ወገኖቹ መጣ፤ ወገኖቹ ገን አልተቀበሉትም። ለተቀበሉት ሁሉ ገን በሰሙ ለግያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው። እነርሱም ከእግዚአብሔር ተወለዱ እንጂ ከደም ወይም ከሥጋ ፈቃድ ወይም ከወንድ ፈቃድ አልተወለዱም። (ዮሐ. 1:10-13)

9. በእያንተ ሁላችሁም፡ በክርስቶስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጆች ናችሁና፤ ከክርስቶስ ጋራ እንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ

ክርስቶስን ለብላችኋል። በእሱም ዘንድ አይሁዳዊ ወይም ግሪክ ሰው የለም። ባሪያ ወይም ጭጥ ሰው የለም፤ ወንድም ሴትም የለም፤ ሁላችሁም በክርስቶስ ኢየሱስ እንድናችሁና። (ገላ. 3:26-28)

10. በእግዚአብሔር መንፈስ የግራፍ፡ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና። አባ! አባት! ብለን የምንመዝገበትን የልጅነት መንፈስ ተቀብላችሁ እንጂ እንደገና ለፍርሃት የባርነትን መንፈስ አልተቀብላችሁምና። የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን ያመንፈስ ራሱ ከመንፈሳችን ጋር ይመሰክራል። ልጆች ከሆንን ወራሾች ደግሞ ነን። የእግዚአብሔር ወራሾች ከክርስቶስ ጋራ ተወራሪዎች (ግለት ከክርስቶስ ጋራ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንወርሳለን)። (ሮጌ. 8:14-17፤ ዮሐ. 5:1-5፤ ኤፌ. 4:6፤ ገላ. 4:5-7)

በግብር ክርስቶስን ለመምሰል፤ እኔ ክርስቶስን እንደምመስል እኔን ምሰሱ። (1 ቆሮ. 11:1)

11. የልጅነቱና የወንድምነቱ ቃል ኪዳንና ተስፋብ በግብር፡ ተገልጧል ወይ? እንዴታ! እውነት እውነት እላችኋለሁ። በእኔ የግሪያምን እኔ የምሠራውን ሥራ እሱም ይሠራል፤ ከዚህም የግብር ይሠራል። (ዮሐ. 14:12፤ ግብ. 5:1-11፤ 12-16፤ 9:32-43፤ 19:11-20፤ 20:7-12፤ 28:1-9)

12. በእግዚአብሔር መንፈስ የተጻፈ መጽሐፍ ሁሉ ለተግሣጽም ለግሪያም በጽድቅ ለግሠልጠንም ይጠቅማል። (2 ጢሞ. 3:17)
- በለዚህ ቅዱሳት መጻሕፍት መጠናት እንጂ እንዲህ እንበለው በግለት መታረም የለባቸውም። እኔ ያዘዝኋችሁን የአምላካችሁን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ትጠብቃላችሁ እንጂ፡ ባዘዝኋችሁ ቃል አትጨምሩም ከእሱም አታጎድሉም። (ዘጳ. 4:2)
- በዚህ መጽሐፍ የተጻፈውን የትንቢት ቃል ለግሪያም ሁሉ እኔ እመሰክራለሁ፤ ግንም በዚህ ላይ እንዳች ቢጨምር እግዚአብሔር በዚህ መጽሐፍ የተጻፉትን መቅሠፍቶች ይጨምርበታል፡ ግንም በዚህ በትንቢት መጽሐፍ ከተጻፉት ቃላት እንዳች ቢያጎድል፡ በዚህ መጽሐፍ ከተጻፉት ከሕይወት ዛፍና ከቅድስቲቱ ከተግ እግዚአብሔር ዕድሉን ያጎድልበታል። (ራእ. 22:18-19)
- በለዚህ ወንድጌ እንባቢ ሆይ ቅዱሳት መጻሕፍትን ከግሪያምና ከግሠርዝ ሐሳዊ ጋራ አትስግግ።

መቅደም

ይህ መጽሐፍ 3 እርእስት ቀርቦአልት ነበር፡

ሀ. የኢትዮጵያ ተዋሕዶ እርቀዶክስ ሃይማኖት፡

ለ. እርቀዶክስ ሃይማኖት

ሐ. እኛስ የተሰቀለውን ክርስቶስን እንሰብካለን

መ. እርቀዶክሳዊት ሃይማኖት ይህች ናት

ሠ. ርትዕት ሃይማኖት ይህች ናት

ረ. ሁሉም ሁሉን ይፀት

የመጀመሪያው ርእስ የኢትዮጵያ ተዋሕዶ እርቀዶክስ ሃይማኖት የግላው ባስተሳሰቡ ልክ በትምህርቱ ተጥተኛ ባለ፡ ቤተ ክርስቲያኗ የመንግሥት ጥገኛ ሁኖ በመኖርያ ምክንያት ካህናቱ የንጉሡ አገልጋይ በመሆናችው፡ ከሃይማኖት ይልቅ ስርብትና (መፅሐፍ) በሰላማዊነት እነሱ ያልደረሱበት፡ የግንባታው ወይንም የግደወዳት፡ ጥቅማችውን የግንካ፡ ራሳችውን ህጥ የግደደርግ፡ ራሳችንን የግደደርግ መስሎ ከታያቸው፡ ምንም ትምህርቱ ክርስቶስን በተጥታ የግደደርግ፡ ሃይማኖትን የግደደርግ ቢሆንም፡ እድሁድ በሐሰት እድገት ክርስቶስን እንደሰቀሉት፡ የእድሁድ ልጅ ይመስል በግብር መስለው፡ ሁነው ሊቁን ወይንም አስተግራውን የሐሰት ስም እየሰጡ ሲያሳርፉ፡ ሲያሳድዱ ስለኖሩ፡ አፁንም ከመጻሕፍት ቅዱሳን ጠቅሰው የግደደርግ ስሙ ሲያገኙ በዱላ እንበለው እንጂ፡ መጽሐፍ ጠቅሰው ተከራክረው ለመመለስ በሰላማዊነትና በሰላማዊነት ይህን ያመጠኛች መሸሸጊያና መደበኛ የሻ የሆነ ስም ለዚህ ቅዱስና ርትዕ መጽሐፍ ርእስ ግድረት መልካም ስላልመለሰ ተዘለለ፡

በሐ ያለው ሁለተኛው እርቀዶክስ ሃይማኖት ደግሞ፡ ሁላችንም እንደምናውቀው እርቀዶክስ የግሪክ ቃል፡ እርሶስ ርትዕ ተጥተኛ ዶክሳ ሐሳብ ግለት ነው፤ ሁለቱ ሲገናኙ እርቀዶክስና፡ እርቀዶክስ ይሆናል፤ ይህም ተጥተኛ ሐሳብ ወይንም እምነት ግለት ይሆናል፡ ይህ ርእስ ለዚህ መጽሐፍ ተስግረው ነበር፡ ገን በመፅሐፍ ስለግደደርግና ሃይማኖት ትደሉ፡ እምነቱ በሐሰት፡ ሐሳቤ ወልጋና፡ አካሄድ ጠግግ ነው የግላ ስለሌለ እንግዲህ ከግደደርግና በወልደዎች ከመጋራት አግራጭ መረለን ይሻላል ተብሎ ታለ።

በሐ የተጻፈው እኛስ የተሰቀለውን ክርስቶስን እንሰብካለን የግላው ደግሞ ከሁሉ ቢሻልም፡ ይህም መጽሐፍ የተጻፈ ስለሆነ ቢሆንም ለኢትዮጵያ ቤ ካህናት የክርስቶስ ስም በሰላማዊነትና በሰላማዊነት፡ በመጽሐፍ ይገለጥ እንጂ ርእስ መሆኑ ይቅር ተብሎ ተዘጋጠ።

ለ፡ መ፡ ሠ፡ ተመሳሳይ ናቸው፤ የቀሩበትም ምክንያት አንድ ነው። በ ረ የተነገረው ሁሉም ሁሉን ይወቅ ግን፡ መጽሐፉ የተዘጋጀው ምስጢር ነው እየተባለ፡ ካህናት የሚያድበሰብሱትን ልጅ ነገር ሁሉ ገልጥል፡ ፍርጥርጥ አድርጎ ለማቅረብ ስለሆነ ሁሉንም ረቶ ቀዋሚ ሁኗል፡ የእግዚአብሔር ለመሆን የመድኃኒቱ ቁልፍ ጥምቀት ነው። ስለዚህም ጌታችን መድኃኒታችን አስታራቂያችን፡ አማላጃችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአመነ የተጠመቀ ይዳን (ግር. 16:16) ብሏል። የዚህን ሙሉ ትርጉም በውስጡ እስክናየው ለጊዜው መግር ከጥምቀት ይቀድጋል።

ወደ ወገኖቹ መጣ ወገኖቹ ጥፉ አልተቀበሉትም፡ ለተቀበሉት ግን የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው (ዮሐ. ም. 1:12-13)። በዚህም ተወልዶ ብልጫ፡ አንክሶ ሩጫ እንደሌለ እናውቃለን። ቀጥሎም ከአባቱ የሰማሁትን ሁሉ ነገርጓችሁ ብሏል። አንዳንድ ግብዞች እንዲያደርጉት ምስጢር (ሰውር) የሚባል ድብብቆሽ ነገር የለም። በቤተ ክርስቲያን የምስጢርን ትርጉም የሚያዛቡ ሰዎች አሉ። ምስጢር የግሪክ ቃል ነው። እሱም ከዚህ ላይ ሰውር ግለት ሳይሆን፡ ዕውቀት ደንቅ የሚገርም የሚደንቅ ግለት ነው። እሱም ለምሳሌ ሰው በውሃ ይጠመቃል፡ በዚህ ጊዜ የሚደንቅ ግለት ነው። እሱም ለምሳሌ ሰው በውሃ ይጠመቃል፡ በዚህ ጊዜ በውሃው ላይ መንፈስ ቅዱስ አድርፎ የእግዚአብሔር ልጅ ያደርገኛል፡ ፊት መንፈሰክ ቅዱስ ይረሰዩ ሥጋ ወልድክ (የልጅህን ሥጋ እንዲያደርገው ቅዱስ መንፈሰህን) ላክ ብሎ ቂሱ ሲጸልይበት ገብቶ አግኖሮ ሥጋ መለኮት፡ ወይኑ አግኖሮ ደመ መለኮት ይሆናል፡ እኔንም ከኃጢአት አንጽቶ መድኃኒተ ሥጋ ወነፍሰ ወመንፈስ ሲሆነኝ ይችላል፤ ይሆነኛል ብሎ ግመን ነው። ምስጢር የሚባለው እንጂ ካህን የሚያውቀው መሃይምን የማያውቀው ነገር በነገረ መለኮት አለ ለግለት አይደለም። ስለዚህ ለመላው አንባቢ ሁሉ ምስጢር የሚባል ነገር እንዳይኖር ይህ መጽሐፍ ተጽፏል፤ መጽሐፉ የሚጠቅመውም በመጀመሪያ በመላ ክርስቲያንን፡ ከዚያም እውነትን ለሚፈልጉ አይሁድ፡ እስላም፡ አረግጥ፡ ኢስግኒ ጭምር ነው። ክርስቲያን እስላም ይሁዲ አረግጥ ካይል የሚያነበው ፁሉ እንደሚጠቀምበት ይታመናል።

ደራሲው ከ35 ዓመት በረት

ደራሲው 46

በሰ ደራሲው ባጭሩ:

ለመሆኑ እንተ ግን ነህ? ምንስ አገባህና እንደዚህ ግልጽ አድርገህ ትጽፋለህ? ለሚለኝ ጠያቂ: ለሰራሴ የሚከተለውን መግለጫ መስጠት ግዴታው ደግሞ እውነትን ለሚፈልግ ሁሉ የተጣለ መሆኑን ለእንባቢ እገልጻለሁ። ከዚህ በታች ያለውን የተናገርሁት በአጣብቂኝ ተይዜ በለሆነ ከመከራዬ ሁሉ ያዳኝ እግዚአብሔር አምላኬ በኔ አድሮ የሠራውን ለእንባቢዬ ስል ብናገር ከትምክሕት እንደግይቆጥርብኝ አምናለሁ። ገንዛ ለእግዚአብሔር ምሕረቱም ይላልና የእሱን ምሕረት ከግንም በግንስ በእኔ አድሮ መሥራቱን በመናገሪያ ለሌሎች ጥብእትን ይሰጣል ብዬ አምናለሁ። ውዳሴ ከንቱ እንዳያደርግብኝም ለእሱ የምጋደልለትን ኢየሱስ ክርስቶስን አለምነዋለሁ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ሆነ ቅዱስ ላውሎስ በሰራሳቸው ይናገሩ የነበሩት ጸሐፍት ፈሪሳውያን ቢጽ ሐሳውያን ቢያስገድዷቸው ነው። እኔም የክርስቶስና የላውሎስ ደካማ ተከታይ በመሆኔ አምላኪዬ በእኔ አድሮ የሠራውን በአጭሩ ለመዘርዘር ለእንባቢ ስል ተገድጄለሁ። (ዮሐ. 10:24-29፤ ግብ. 22:1-16፤ ገላ. 1:13፤ 19፤ 2ቆሮ. 11:16-33፤ 12:1-10)

እኔ በኢትዮጵያ ተዋሕዶ እርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በዘራቸው፣ በሃይማኖታቸው፣ በብቃታቸው፣ በትንቢታቸው ከታወቁ ቤተሰቦች ተወልጄ ያደገሁ። ብዙዎቹ ተግርነ የሚሉት ዘመናቸውን በቅኔና በዜግ አሳልፈው መጸሐፍትን ባለመግራቸው፣ ቢግሩም በልጅነታቸው በግይገባቸው በገዕዝ ቋንቋ በመግራቸው፣ ሳይረዱ በቃል ግጥናት እንጂ መመራመር ስለሚገድላቸው፣ የሚያውቁትና የተረዱትም ስለሚፈሩ በደንብ አያስተምሩት እንጂ የኔን ሃይማኖት የመለስ ርትዕት (የቀና የረታ) ሃይማኖት የለም ብዬ የግምን ነኝ። ከዚህ የደረሰሁትም በወላጆቼ እምነትና አመራር ብቻ ተመርቼ ሳይሆን ዐሥራ ሁለት ዓመት በልዩ ልዩ ቋንቋ የተጻፉ ብዙ የሃይማኖት መጻሕፍት ካነበብሁ በኋላ ነው። ዘመናዊውን ትምህርት ከመከታተሉ በፊት የቅኔ መምህር ሁኔ መጻሕፍት ሐዲሳትን አጥንቼ ነበር። ከዚያም በኋላ የሃይማኖት ትምህርቴን ለግጣራት ዘጠኝ ቋንቋ አጥንቼ ነበር። እሁን ግን በእርጅናና በብቸኝነት ምክንያት በለግልጠቀምባቸውም ከጥቂቶቹ በስተቀር ወደየሀገራቸው መመለስ ጀምረዋል። በግስተግር፣ በሃይማኖት በቋንቋ 3 ድግሪ አለኝ።

ከ 34 ዓ.ም. ጀምሮ ለ 57 ዓመት በዘወትሩ ሥጋዊ መተዳደሪያ ተግባራን እያከናወንሁ እሁድና ቅዳሜ ያለግደረጥ ሃይማኖቱን ሳስተምር ኑራለሁ። መግሩንስ ተግር፣ ግወቁንም ዕወቅ ታዲያ ምን ያስቀጥርሃል? ለሚለኝ ጠያቂ ደግሞ መልሴ የሚከተለው ነው። ገብረተ ለብእ የሚከፈለው በሦስት ነው።

- ወ) ጅቦች፣ ተኩላዎች፣ ቀጣዮች እንስሳቱን የግረብረመቱ አራዊት ቢሆኑ፤
 ለ) ብዙዎች ደግሞ ከአራዊት የግረብረመቱ ጥርስ ይሉ ጥፍር የሌላቸው በጎችና አህዮች፤ በመንፈሳዊና በሥጋዊ ሊከፈሉ ይችላሉ።
 ሐ) በጣም ጥቂቶቹ ደግሞ በጎችንና አህዮችን በጠቅላላ እንስሳትን አራዊት እንዳይበሏቸው የግረብረመቱ ረኞች ናቸው። የኔ ጠባዕይ በሐ ካሉት ጋራ ነው። በሌላም አነጋገር ከቡር አቶ ሐዲስ ዓለግየሁ በፍቅር እስከ መታብር ካቀረቧቸው ገጸ ባሕርያት ጉዳ ካሣንና አበጀ በለውን ይመስላል (ዮ. 18)።

ከዚህም በላይ ዕዳ ያመጣል ብዬ ባላበሰው ስለተግርሁ፤ ተምራ ላስተምር የዐወቆ አጥፊ ግዴታ ስለአለብኝ ክርስትናም ካወቁት በኋላ ባያስተምሯት ዕዳ ስለምትሆን ነው። (ሉቃ. 12:47፤ ያዕ. 4:17)

ስለዚህ ቢሆን አምላኬ መንፈሱን ልኮ ቢረዳኝ በመላ ዓለምን፤ በተቀረ ራሴን ለግዳን እፍጨረጨራለሁ። ለምን ቢሉ የእግዚአብሔር የጸጋ ልጅ በመሆኔ አምላኬ እገዛልኩ። (ሕዝ. 3:16)

ከሰባትም ቀን በኋላ የእግዚአብሔር ቃል ወደኔ እንዲህ ሲል መጣ። የሰው ልጅ ሆይ! ለእስራኤል ቤት ጠባቂ አድርጌሃለሁ፤ ስለዚህ የአፈን ቃል ሰግ፤ ከኔም ዘንድ አስጠንቅቃቸው። ኃጢአተኝን በርግጥ ትሞታለህ ባልሁት ጊዜ፤ እንተ ባታስጠነቅቀው፤ ነፍሱም ትድን ዘንድ ከክፉ መንገዱ እንዲመለስ ለኃጢአተኝ አስጠንቅቀህ ባትነገረው፤ ያ ኃጢአተኝ በኃጢአቱ ይሞታል፤ ደሙን ግን ከጅህ እፈልጋለሁ። ግን እንተ ኃጢአተኝውን ብታስጠነቅቅ፤ እርሱም ከኃጢአቱና ከክፉ መንገዱ ባይመለስ፤ በኃጢአቱ ይሞታል፤ እንተ ግን ነፍሱን እድነሃል። (20ኛ 22ኛ ቀጥለህ እንብ፤ ዮዕራፍ 33:1-20ኛ ጨምር)።

ዳግመኛም ጌታችን ራሱ፤ የጌታውንም ፈቃድ ዐውቆ ያልተዘጋጀ እንደ ፈቃዱም ያላደረገ ያ ባሪያ እጅግ ይገረፋል። (ሉቃ. 12:47)። በጎ ግድረግን ዐውቆ ለግዴወራት ኃጢአት ትሆንበታለች። (ያዕ. 4:17)

እንግዲህ ልጅ ሆይ! እንተ በክርስቶስ ኢየሱስ ባለው ጸጋ በርታ። ብዙ ሰዎች የመሠከሩለትን ከኔም የለግኸውን፤ ሌሎችን ለግስተግር ለግረብረመቱ ለታመኑ ሰዎች አደራ ሰጥ። (2 ጢሞ. 2:1-7)

ከዚህ መልእክት 4:2 ደግሞ ቃሉን ስበክ በጊዜውም ያሰጊዜውም ጽና፤ ፈጽመህ እየታገሥህና እያስተግርህ ዝለፍና ገሥጽ ምክርም ይላል።

ስለዚህ በጥምቀት በመንፈስ ቅዱስ ከእግዚአብሔር በጸጋ የተወለድህ ሁሉ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወንድም በመሆንህ የጌታን ስም ለግስተግር

እግዚአብሔር ይጠራሃልና ይህን መጽሐፍ ይዘህ ተነሣ እያልህ እውነትን ሰግጧልህ ተነሣሁ። በሕይወቴ እርቆ በግዮት እየተናገርሁ የተፈጸመው እጅግ ብዙ ነው። ብቻ ጓሌ ጓሌውን ለግያውቁኝ እንባቢያን መጽሐፉን ግንዛቤ የጻፈው? መግሩንስ ይግር ግን እሱ በተግባር ምን ያደረገ ነው? ለግሉ ጠያቂዎች ባጭሩ የግዝተለውን አትታለሁ።

1. በ36 ዓ.ም. ወሎ መርጦ ከብሉይ ተክሌ ብሉይ አነብ ነበር። በዚህ ጊዜ የወያኔ ጦር እንዳለፈ ነበርና ደን ይጨፈጭፍ፡ ካንቻ ይመታ ጀመረ፡ እኔም ደኑ ከጠፋ ዝናም ይጠፋል፡ ሀገር ምድረ በዳ ይሆናል እያልሁ ብሰብክ መንግሥት የደኑን መጥፋት ይፈልግ ስለነበር፡ እንዳልሰብክ ተከላከልሁ፡ እኔም እናንተም ትሞታላችሁ፡ ልጆቻችሁም ይበደዳሉ ብዬ ሄድሁ። ወደ አዲስ አበባ እንደመጣሁም መስበክ ጀመርሁ።
2. ከዚህ ጊዜ ጀምሮ እስከ 50 ዓ.ም. ቤተ ክርስቲያን ራሷን እንድትችል፡ በአላፊዎች ነገሥታትና መኳንንት እንዳትመካ ሰበክሁ። በዚህም የንጉሡ ጠላትም ተባልሁ። በቁርጽወም መጻሕፍቱ ትምህርት ቤት እንዳይገቡ ተከላከልኩ፡ ተቃጠሉ፡ ወዲያውም ጥበቅ ቁጥጥር እንዲደረግብኝ ለግለታወቂያ ግንባራ ትእዛዝ ተላለፈና የጻፍሁት የግዕዝ መዝገበ ታላትም ከግተሟ ቤት ታገደ፡ ታግዶም ቀረ።
3. በ1940 ዓ.ም. በመጋቢት ሊቀ ሥልጣናት መልአክቱን የመጀመሪያው ከዚህ ከቅድስት ሥላሴ ይደልም ብለን የምንሾመው ፓትሪያርክ አንተ ነህ አልጓቸው፡ ምንም እሳቸው በጊዜው ባይቀበሉትም፡ ትንቢቱ ግን ተፈጸመ። ለጊዜውም ብፁዕ ወቅዱስ በሥርዓት ቀዳማዊ፡ በቄራ ሣልሳዊ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ተባሉ። ለፍጻሜው ግን የመጀመሪያው ሊትዮጵያዊ ለግዕዝ ወቅዱስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ወፓትሪያርክ ዘኢትዮጵያ ሆኑ፡ ተባሉ።
4. በ40 ዓ.ም. የገንቦት መድኃኔ ዓለም ዕለት ገነተ ልዑል ተጠርቼ ብዙ ከተናገርሁ በኋላ ጃነሆይ በትምህርት ግንባራ ሥርዓተ ትምህርት ቢያናድዱኝ ይህ ከሆነ እግዚአብሔር ለመንግሥቱ ቀናዒ ነውና 46 ዓመት ገዝተሽ ሁለት ዓመት ታሰረሽ ገሃነም ትወርጃለሽ ብዬ ወጣሁ።
5. በ42 የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባሰልዮስን መታወርና የቅዱስ

ቴዎፍሉስን መታሰር ነገርሁ።

6. በ1945 ዓ.ም. ቁስጥንጥንያ በሃልኪ የግሪክ መንፈሳዊ ኮሌጅ በነበርሁበት ዘመን ለመጀመሪያ ጊዜ ከኬልቲያን (451 ዓ.ም.) ጉባኤ ወዲህ በሁለቱ ባህሪያት አተረጓጎም፡ እንዱ ሌላውን እንዲህ ይላል እያለ ሌላው ወንድም የግይለውን እያወራ ተለያይቶ ሊኖር፤ ወልደ አብ በመለኮቱ ወልደ ግርያም በትስብእቱ ሁለት ልደት በተዋሕዶ ከበረ ብለን የምናምን እንጂ እንደ አውጣኪስ በገደረትም ሆነ በጥፍአተ ትስብእት የምናምን አይደለንም ብዬ በሰፊው ለኮሌጁ ቤተ ሰብእ አስረዳሁ፡ በዚህም ምክንያት ራሳችን ቀድለን የምንቆርብበት ቤተ መቅደስ ተሰጠን። ወዲያውም የኬልቲያን ጉባኤ መቶኛ ዓመት ሲከበር የቁስጥንጥንያው ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ቅዱስ ቅዱሳን አተናገራሰና የሮግው ቅዱስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት በእያሉበት በእየቋንቋቸው በአንድ ቀን በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው የኬልቲያን ጉባኤ የሥነ ሥርዓት እንጂ የሃይማኖት ልዩነት የለውም ብለው ጋዜጣዊ መግለጫ ሰጡ። በእኔ በደካግው አድሮ ይህን የተናገረ አምሳኬ ለዘለዓለም ይመስገን።
7. በ1950 ዓ.ም. የሰው ዘር የተፈጠረው መጀመሪያ በኢትዮጵያ እንጂ የዚያን ጊዜው ሰው እንደሚያምነው በኢየሩሳሌም እስያ አደለምና በዐባይ ሸለቆና በእየቆላው ይፈለግ ብል የቂል መሣቂያ ሁኔ ለብዙ ቀን ቆየሁ። ይህ በተነገረ ከ30 ዓመት በኋላ ሌሊ ተገኘች። የዐባይን ሸለቆ ግን ከመሪዎች ብዙዎቹ ስለማይወዱት እስካሁን አጥኝ ቡድን ባለመሳኬ ቀኑን እንደኔ ትንቢቱን ይቆጥራል። የግብፅን መንግሥት የመሠረቱ ጠቢባንም ያስተግሩ ኢትዮጵያዊያን ናቸው። በግል ርእሰ ተነሥቼ ለመተግበር ከዘሬ 22 ዓመት በፊት የውጭ ርዳታ ጠይቄ ከዩኒቨርሲቲህ ድጋፍ ካገኘህ እንረዳሃለን የግል መልስ በግግኘቱ የኛን ዩኒቨርሲቲ ብጠይቅ መሪዎቹ በቅናትና በጥመት ተጠምደው የድጋፍ ደብዳቤ ባለመጸፋቸው ሳላረጋገጠው አረጀሁ፤ ይህም ለኔ ስምና ድካም ቀረብኝ እንጂ በጊዜው ይረጋገጣል።
8. በ1953 ዓ.ም. ንጉሠ ነገሥቱን የንግግር ነጻነት ይልቀቁ የጋላ ገበር የሚባለውን ሀገር በግርግዊነትም 10 ጋሻ፤ በግርግዊት 10፤ በልዑላን ልጆችም 5.5 በምኒስትሮችም 3.3 አስቀርተው ላራሹ

በልዑላን ልጆችም 5:5 በምኒስትሮችም 3:3 አስቀርተው ላራሹ ያካፍሉ፡፡ ይህን ያደረጉ እንደሆነ እኔና አዜ ጉበኛ በአየጋዜጣው ለሚወጣው መልስ አለን ብላቸው፡፡ እምቢ ሰላሉ፡፡ ሀገር ምንድር ናትን ጸፍሁና በተገህ፡፡ ያዘው ተባለ፡፡ ይህን የሰሙ ሀገር ወዳድ ሰዎች ደብቀው ጊዜው ሲያልፍ ወጣሁ፡፡ መጽሐፏ ተቃጠለች፡፡ ያዘለችው ትንቢት ግን ሁሉም ተፈጸመ፡፡ ራሳቸውም አጉል ሞት ሞቱ፡፡ መንግሥታቸውንም ባዕድ ወረሰው፡፡ ልጆቻቸውም ተሰደዱ፡፡ ከሀገራቸው ድጋ እየቀሙ ወደ ውጭ የላኩት ገንዘብም በዋለበት ቀረ።

9. ደርግም እስከ 7 ዓመት በበላም እንደሚቆይ ከዚያ በኋላ ግን ችግር እንደሚያጋጥመው ያውም ከራስ መኮንን አዳራሽ ለዩኒቨርሲቲው ቤተ ሰብእ ነግረ ነበር።
አሁን ወደ ተነሣሁበት ወደ ቤተ ክርስቲያን ልዙርና፡፡
10. ዶክተር አባ አየለ ተክል ሃይማኖት፡፡ ካቶሊካዊ ቄስ፡፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስለ ክርስቶስ ባሕርያት አካላዊ ተዋሕዶ የምታምነው ትምህርት በሚል ርእሰ የአብያተ ክርስቲያናትን ዝምድና ለማቀራረብ ቢጽፉ አንድ ባሕርይን ለማጽደቅ ሲሉ በቤተ ክርስቲያኒቱ ስም፡፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከእስክንድርያ እናቷ፡፡ ከማርቆስ አባቷ በተቀበለችው መሠረት ወልድ በሥጋው የአብ የባህርይ ልጅ ነው (ወልደ አብ በሥጋሁ) የሚል ጽሑፍ ለማስጠንቀቂያ ብለው፡፡ መጽሔት አይሉት ጋዜጣ አወጡ። እኔም መምህረ ኮነ በበድወሉ፡፡ ፊደላት ዘፈጸመ ኩሉ በሚል ርእሰ ጽፌ በትኝ ሕዝቡን ከዚህ ታላቅ ስሕተት ከብዙ ክርክር በኋላ አዳንሁ። ጸሐፊውም ከቤተ ክህነት ግተሚያ ቤት ተባረረ።
11. ግንባር ከጠጣችሁ፡፡ ጽዋዕ ከቀመሳችሁ፡፡ ባልናክ ከበላችሁ እንደ ሥጋው ደሙ ይቆጠርላችኋል የሚለውን የወንፌል ስብከት ዛሬ ወደ አለበት ደረጃው ያወረድሁት እኔ ነኝ።
12. የወር በዓላትንና ለቅሶን ለማቃለልም ብዙ ደክሜአለሁ።
13. ሠርግና ልግድ በሚል መጽሐፍም ብዙ ዝባዙኬ አስቀርቻለሁ።
14. ያለቁርባን የሚደረግ ተክሊልም ሞጋ እንደሌለው በመጀመሪያ ያስረዳሁ እኔ ነኝ፡፡ አሁን ግን እነሱም ሊቀበሉት ጀምረዋል። (ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ከሊቀ ካህናት ክንፈ ገብርኤል

አልታየ፡ ገጽ 129)

15. ሳጃም እንዳይገባ፡ ዐባይን እንዳይሸገር፡ መጽሐፍ ቅዱስ ታግዶ ሲኖር፡ የተሻገረው በእኔ ትከሻኖ ስም ነው፡ ይህንንም በኔ የሠራ አምላክ ይክበር ይመስገን። በዚህ ቁርኝም በዘመነ ደርግ በቀበሌ አግካይነት ከቤቲ ጽላት ወስደው ይጠነቁላል ብለው በመገናኛ ብዙኃን የእውነት ጠላቶች በሐሰት አስነገሩ። ዓለምም ሣቀ።
16. በቦታው እንደምናየው ጌታ ለሥርየተ ኃጢአት ብሎ የሰጠውን ቁርባን፡ ሳትበቁ፡ በቅታችሁ ሳትነጹ ነጽታችሁ ብትቀበሉት ሥጋው እሳት ሁኖ ይበላችኋል፡ ደሙ ባሕረ እሳት ሁኖ ያስጥማችኋል ይላል ቃለ ወንጌል እያሉ ቅዱሱን ክርስቲያን፡ አምላክ የዋተለትን ሥጋውን ደሙን ተቀብሎ መድኃኒተ ነፍስ ወሥጋ እንዳያገኝ በግድረግ የፈቃደኛው አሸከር፡ የሳጥናኤል ሎሌ፡ የጥበልያኮስ አገልጋይ በመሆን ብዙ ካህናት ኑረዋል፡ አሁንም አሉ።
እኔ በበተንሁት ክታብ ምክንያት ቁረቡ ግለት የጀመሩትም በደንብ አስረድተው ሳይሆን እንዲያው በደፈናው ቁረቡ እያሉ ነው እንጂ በግስረዓት አይደለም። ይህንም አስተግረ ብለው መንግሥትን በግወናበድ፡ ራጉኤልን ለመስረት ሲሞክሩ የሰበካው ሕዝብ ቢይዛቸው፡ ባልጥልሁበት አሳሰሩኝ፤ እኔ ድርጊቱ ዐርብ የተፈጸመ ግክለኛ ነው የሰግሁ። አሁንም የተለመደ ውሸታቸውን እንደሚያቀነባብሩ አምናለሁ፡ እኔም እንደ አበው ሰግዕታት እውነቷን ተናግሮ አክሊስ ስምዕ እደፋለሁ ብዬ አምናለሁ፡
17. በመስቀል ተሰትሎ ሙቶ፡ ራሱን ሠውቶ ከአባቱ ከእግዚአብሔር አብ ጋራ አስታርቆናል አግልዶናል ብዬ ምስካዬ ሕዙናን መድኃኔ ዓለም ላይ የጸራቅሊጦስ ፅሰት ሠኔ ጊካኤል ድርብ ሁኖ ሠኔ 12፡ 1986 ዓ.ም. ብሰብክ ስሜን ሳይጠሩ ሐምሌ 4፡ 1986 ዓ.ም. ከሐሰተኞች መምህራን ተጠበቁ በሚል ርእስ አሁን ደግሞ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አላግለደንም፡ አያመልድም አሉና ዐረፋ፤ ግግለዱን በቦታው እናየዋለን፡
18. ከ 36 ዓ.ም. ጀምሮ በዐላውያን ነገሥታት፡ በመናፍቃን ካህናት፡ በአድርባዮች ሊቃውንት፡ በሰው በሚነገዱ ነገር አመላላሾች ስታደን ከሀገር በፊት ያለ ጊዜው ሕግ ሰወረሰ፡ መራቲን ሰነቀል፡ መጽሐፈን ሰወረሰ፡ አልክበር እንጂ የዓመት ልብስ፡ የዕለት

ይህን ሁሉ ከአሁኑ ሲኖደስ ውስጥ ያሉት አበው ሁሉ ግጥም አድርገው ያውቃሉና እውነትን ከደፈሯት ሲመሰክሩ ይቸላሉ። በእነሱም ካልተመለሱ አምላክ የሚፈርድ መሆኑን ነግረዋል። እምቢ ካሉ መልሱን ይጠብቁ።

19. አሁን ደግሞ በዙሪያችን ያሉት ሰባኪያን የክርስቶስን አማላጅነት፣ አዳኝነት ቢዛወሩት እያጋኑ ሲያስተምሩ ጊዜ ከእነሱ ለመሸሽ ለጸሎት ከተጻፈው በቀር የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ሥራና ስም ለማንሣት የሚቀፋቸው ካህናት ብዙ ናቸው። በቀደም ለት ስሙ ይቅርና እንድ ሰባኪ ስለጋብቻ ሲሰብክ ሰማሁ፤ እሱም ጋብቻን የመሠረተች ቤተ ክርስቲያን ናት ብሎ በሰፊው ከ30 ደቂቃ በላይ ለፈለፈ። እኔም ሰብከቱን እንደ ጨረሰ፣ ጥሩ ሰበከህ፣ ግን ጋብቻን የመሠረተ ክርስቶስ የሚያገባም እግዚአብሔር አብ ነው። ቤተ ክርስቲያን ግን ምስክር እንጂ መሥራችም አጋቢም አይደለችም ብለው ገና ሰብከቱን ሲጀምር በጸድቃን፣ በሰማዕታት በማርያም በአብርሃም ስም ስለነበረ ክርስቶስ በመነሣቱ ፊቱ ተጨማደደ፣ ብዙም ለፈለፈ፣ እንዲህ ያሉት ናቸው የቤተ ክርስቲያንን ልጆች የሚያባርሩ።

ይህ ሁሉ አነሰና አሁን ደግሞ ግን አለብን ብለው የመንደር ወሬ ይመስል ከቅዱሳት መጻሕፍትም የፈለጉትን ከኪሳቸው እያወጡ ይጨምሩ ከእነሱ ግምት ጋራ የማይሰማግጡንም ይፍቁ ጀመር፤ ለራሳችን ጥቅም ከተሰማግቃለን እግዚአብሔር ገደል ይግባ አሉና ቁጭ አሉ።

20. በ1961 ዓ.ም. ደግሞ ሐተታ ዘርእ ያዕቆብ በሚል ርእሰ ዘርዐ ያዕቆብ አኩሰማዊ ፈላስፋና ወልደ ሕይወት እንፍራንዛዊ ደቀ መዝሙሩ የጻፉትን ፍልስፍና ኮንቲ ኮሲኒና መሰሎቹ፣ በዐድዋ ላይ በዐፄ ምኒሊክ መሪነት ኢትዮጵያውያን ያደረሱባቸውን የታሪክ ጠባሳ ለመመለስ፣ ጁስቶ ዳ ዑርቢና የሚባል ሚሲዮናዊ ቀሲስ መነኩስ ነው የጻፋቸው ብለው፣ ሰተው፣ አሰተው ዓለምን ካሳመኑ በኋላ፣ መንደረኞቻቸው ትግሮችና ጎንደሮች ዝም ሲሉ እኔ ነኝ ስለ እውነትና ሀገሪ ቁጫ፣ ኢትዮጵያውያን መሆናቸውን ያረጋገጥሁ። በዚህም ፈረንጅ ሰድበሃል ተብሎ ሰድሶት ዓመት ከእድገት ታገድሁ።

ከጸፍኋቸው መጻሕፍት ሁሉ ብዙ ጠላት ያፈራልኝ ለፈላስፋው ኢትዮጵያዊ አክሱማዊ ዘርዐ ያዕቆብና ወልደ ሕይወት ጥብቅና መቆሚ ነው። እንደምን? ቢሉ በኢትዮጵያ ሥነ ጽሑፍ ውስጥ የነበሩት መምህራን ሁሉ ከኔ በቀር

ጤሉ በኢትዮጵያ ሥነ ጽሑፍ ውስጥ የነበሩት መምህራን ሁሉ ከኔ በቀር የተማሩት በውጭ መምህራን ስለሆነና አባቶቻቸውም ጭዋዎች ስለነበሩ በኢትዮጵያ ሥልጣኔ ያላቸው ግምት በጣም ዝቅተኛ በመሆኑ የሚያስተምሩትም ከዚያው ከውጭ ሰዎች ያገኙትን ፍርጉሪ ነውና ዘርዕ ያዕቆብ ኢትዮጵያዊ አይደለም እያሉ ሲያስተምሩ ሰማሁና፡ ይህን ስሕተት ተው ፈረንጅ በትቂት ቀን ዝጉን ባህላችንን አጥንቶ እንዲህ ያለ ጽሑፍ ሊያበረክት አይችልም ብል የማይቀበሉኝ ሆኑ። እኔም መልስ እጽፋለሁ አልሁ፡ በዚህ ጊዜ ሰድስቱ ጓደኞቼ በአየክፍሉ አቶ ዓለማየሁ አድነዋለሁ ብለዋል እያሉ ለተማሪ መሣቂያ አደረጉኝ፡ እኔም ይህን ሰሰማ ግድ የለም፡ ለጊዜው ሥራ ይበዛብኛልና መንፈቅ ይወስድብኝ ይሆናል፡ ከዚያ በኋላ ግን እንኳን በእኔ የሚቀልድበት እንደበትና የሚሥቅበት ጥርስ የሚገጥበት ድድ የሰውም አልሁና በመንፈቁ አዘጋጅቼ አቀረብሁ፤ ጥናቱንም በግድ ተቀበሉት። ተማሪም የያዙት ድግሪ እንጂ ዕውቀት እንዳልሆነ ተረዳ። እነሱም አትመልሱም ወይ ሲሏቸው ራሳቸውን እየወዘወዙ መረጃ ቀርቧል እያሉ ለጊዜው ዝም አሉ። በኋላ ግን ከኢትዮጵያ ጥናት ውስጥ ስለኢትዮጵያ ጥናት በደንብ የሚያውቀው ዓለማየሁ ነው እያለ ተማሪ ሲያወራ ጊዜና በጸፈው መጽሐፍ የሚያስተምርም ዓለማየሁ ነው ሲባል ጊዜ ቅናት ያዛቸውና ሰድስት ሁነው ጽፈው እንዱን እያስፈረሙ የሰም ማጥፋት ዘመቻ አደረጉብኝ በመጸሕፍቱ ላይ ያደረጉት ሂሳብ ሳይዝላቸው ጊዜ ደግሞ ንጉሡን አይወድም፡ የንጉሡ ጠላት ነው እያሉ፡ የማስተምርበትን ዐረፍተ ነገር ሁሉ ለመረጃ ክፍል ያቀብሉ ጀመር፤ ማገደሬን ያዩ ሲነገሩኝ ከሰንክላር ቢበልጥ እንጂ እያንሰም ይላሉ። ንጉሡ ሲወርዱ ደግሞ ወዲያው የንጉሡ ወዳጅ ነበር አሉና ዐረፉ።

ይህ ሁሉ እኔን ምንም አላደረገኝም ነበር፡ እኔን የጎዳኝ በአየክፍሉና ለሚያገኙት ሁሉ አቶ ዓለማየሁ ዘረኛ ናቸው፡ ትግራ አይወዱም፡ ጋላ ይገቃሉ እያሉ ባልዋልሁበት ከወንድሞቼ ጋራ ያጣሉኝ ነው። ከዚህ ወሬ ወዲህ ትግራና የዚያን ጊዜው ጋላ ያሁኑ ወረሞ እንደርግጠኛ ጠላቱ ያየኛል። ያላልሁትን ያወራል፡ ያላደረግሁትን ይናገራል። ዘረኛ አይደለሁም እንጂ ዘረኛ እንኳ ብሆን፡ ዘሬ፡ ጋፋት፡ አገው፡ ትግራ ጋላ ስለሆነ የገዛ ዘሬን አልጠላም። ለዚህም እውነቱን ለማወቅ ለሚፈልግ ከአባቶቼ በብራፍ ተጽፎ የተሰጠኝን የዘር መዝገብ ለማሳየት ዝግጁ ነኝ። ለትግራና ለጋላ ሲና ዲ እነሰው ወይ? ይላል እየተባለ ለሚወራውም የ24 ዓመት ደብተር ሰላሰኝ እውነትን ለሚፈልግ ሁሉ በደስታ አስነብባለሁ። ይህን ሁሉ ለአንባቢ

ለግላዊነት በእንግሊዝኛ የየካቲት መጽሐት በመጋቢት ወር በ1985 በወጣው ምክንያት መልስ ጽፈው፡ በእየመጽሐቱ ሥራ የተሰገሰጉት በወራ የጠሉኝ በአሁኑ ሳይቀበሉኝ ቀሩ። አሁን ግን ይህን ሁሉ የዘረዘርሁ ክቡር አንባቢ ሆይ! በጩኔት ወራ አትጥላኝ አንበህ ፍረድ ለግለት ነው።

የእነዚያ ርህራሄች አሁንም እንዳልሰበክ ወልድ ፍጡር ይላል እያሉ ሰጌን ያጠፋሉ፤ ይህ ግን በዚህ ጽሑፍ ተመልሷልና አያሳስባኝም።

አሁንም እውነትን ይገራል በለመድገኔ ግለሰብ አመሰክራለሁ። ዕድሊ ምን እንደሆነ ግን ከሰግዕትነት በቀር ምንም አላውቅም። ይህን ሲያዩ በትኔና በዜግ የኖሩ ደባተር፣ መጽሐፉን በለግያውቁት፣ በአድግቸው መጻሕፍትን ሲያጥሙ የኖሩ ሲቃውንተ መጻሕፍት፣ ብዙ ጊዜ ቀጥተኛውን መንገድ ስለግደረዱት ወደ ግህፃናት በትኩ፣ ስም ግጥሞች፣ አድግው እንደግህፃናት የታወቀ ነው። ምን ይሁን ሕልም ፈርቶ ሳይተኙ አይታደር።

በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በኩል፡ ሁኔታው ይህ ሲሆን በትርቡ የመጡት የሃይማኖት ድርጅቶች ደግሞ፣ ያለ መምህር መጽሐፍ ቅዱስን ብቻ አንብበው መንፈስ ቅዱስ ገለጠልኝ እያሉ፣ ብዙ አስቸጋሪ ጉድለትና በሕተት ይዘው መጡ። ከእኛ አይሻል ግጭድ። በዚህ ሁሉ መሃል የእኔ ዝምታ ምን ይባላል?

ወልደ እግዚአብሔር ሕያው፣ ወልደ ግርያም ሥግው፣ በትዱስ መንፈስ እየመራ ያስተግራትን ወንጌል በዚህ መጽሐፍ አጋዥነት ለኔም ሆነ ለአንባቢዎች እንዲገልጹ ግለጻ ግለጻ ተምበርክኬ እለምናለሁ። አንባቢዎቼንም እንድትተባበሩኝ በትሕትና በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እጠይቃችኋለሁ።

ከዚህ ቀጥሎ፡ መጽሐፉን አንብቦ፡ ሂስ ወይም እርግት ለግዝተለው ጎትመት ለመላክና ከሰብራት በቀር በባህል መድገኔት ለመፈወስ ለግፈልግ ሁሉ የደራሲውና የሀገር ባህሉ ሐኪም አድራሻ የግዝተለው መሆኑን በትሕትና እንገልጻለን፤

ግለግሮ ሞገስ

ፖ.ግ.ቁ. 30143

አዲስ አበባ

ቴሌ. 18-23-20

አድራሻ

የቤት ቁጥር 442፣ ቀበሌ 10፣ አውራጃ 16፣ የካ፡ አ.አ.

እስከዚህ ያለው ስለደራሲው ግንኙነት ባጭሩ ይብቃንና ወደ መጽሐፉ ዓላማና ታሪክ ደግሞ እንመለስ። ዐላግው ሃይማኖታችንን ለግያውቁ ለመንገር፣ ላያውቁ እናውቃለን እያሉ የጊያጭበረብሩትን ለግረምና ለግስተግር፣ ምስጢር ያልገባቸው እነደርሱ ካህን በግስተግር ስም የጊያድበሰብሉትን ግልጥልጥ አድርጎ ለመሃይምናን ለግላየት፣ ክርስቲያን በጥምቀት በእጋ ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ እኩል እንደሆነ ለግስረዓት፣ የጊበላለጠው በግብሩና፣ በሥራው እንጂ በክርስቶስ ዘንድ ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ እኩል እንደሆነ ለግላወቅ። በሌላም አነጋገር ይህን መጽሐፍ ላነበበ ሁሉ የቤተ መቅደስ ምስጢር የጊባል ነገር አያጋጥመውም። እባክህ ሊቁ አብራራልኝ። ንገረኝ የጊለው ነገርም አይኖረውም።

ታሪኩ ደግሞ ሁላችንን እንደምናውቀው ከ332 ዓ.ም. ገደግ ጀምሮ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ለገዢዎች፣ ለነገሥታቱ መሣሪያ ስለሆነች ሊቃውንት በተናገሩ ቁጥር ንጉሠና ጳጳሱ ስለጊያሳድዷቸው፣ የተናገሩትና ያስተግሩት ሲሰደዱ፣ የፈሩት ደግሞ ጭጭ ብለው ኑረዋል። ግወቅስ እናውቃለን፣ በንናገር እናልቃለን እያሉ። ሲሾሙ፣ ሲሸለሙ፣ ሆኖቸውን ሲሞሉ ኑረው አልፈዋል። አሁንም እነዚህን የመሰሉ ለሹመት ዕውቀታቸውን ሸጠው ሃይማኖታቸውን ለውጠው የጊናሩ ከኔ ይልቅ እንባቢያን የጊያውቋቸው አጅግ ብዙ ናቸው። ይህን ሁሉ እያየሁ እኔም ባልሾም፣ ባልሸለምም ከሰው ጋራ እኖራለሁ ብዬ ዝም ብል በየጊዜው በቤተ ክርስቲያኒቱ ስም እየተጻፈ የጊወጣው ሰሕተትና ዐዋጅ እየበዛ በመሄዱ፣ ደገና የጊያስተምሩት ለባክያንና ባሕታውያንም በመታገዳቸው፣ ከዚህ በፊት ብዙዎችን ተናገረ፣ የታረሙት ታረሙ፣ ያልታረሙት ግን በሀገር ላይ ጥፋት አምጥተዋል፤ ስለዚህ ክርስቶስን የጊወዱ ለእውነት ቅንዓት ያላቸው፣ ሃይማኖታቸውን ጥርት ባለች መልክ ግወቅ ለጊፈልጉ፣ ነባይያን እንባቢዎች ይጠቅግል በግል ይህን ጽሑፍ ለግቅረብ ወለንሁ፣ ክርስቶስን ለጊወድ ሁሉ ጥሩ መብራት ነው። አሜን።

መግቢያ

ተደጋጋሚው የሚጠቀሱ መጻሕፍት ሁሉ ምሕጻረ ቃል አላቸውና ግጥናት ያስፈልጋል። ለግንተም ስለሚያስቸግር የግርጌ ግስታወሻ የለንም። የሚጠቀሰው ሁሉ በቅንፍ ተከልሎ ከዚያው ከዘፋ ውስጥ ነው የሚገኝ። እንዳንድ ከባድ የመጽሐፍና የቅጂ ቤት ቃላት ሁሉ በመጀመሪያ ሲገቡ በቅንፍ ይተረጎማሉ።

በመጨረሻ ደግሞ በፈጸሙ ተራ ተጽፈው ተገልጠው ይገኛሉ። የተባለውን ባለመደጋገም ምዕራፎች በሙሉ ቁጥር ተሰጧቸዋልና ሲጠቀሱም ያነን ግዮት ነው።

አቀራረቡም እንደሚከተለው ነው፤ መጀመሪያ አምስቱ አዕግደ ምስጢር ከዚያ ሰባት ሀብታት ከዚያ እንደ ትምህርቱ ተቀራራቢነት በተጠየቅ ዘዴ ይከታተላሉ። እሱም የሚከተለው ነው።

አምስቱ አዕግደ ምስጢር

ምስጢረ ሥላሴ
ምስጢረ ሥጋዊ
ምስጢረ ጥምቀት
ምስጢረ ቁርባን
ምስጢረ ትንሣኤ ሙታን።

ሰባት ሀብታት ቤተ ክርስቲያን፤

ሀብተ ጥምቀት
ሀብተ ሚርን (ቅብዕት)
ሀብተ ቁርባን
ሀብተ ክህነት
ሀብተ ተክሊል
ሀብተ ንስሐ
ሀብተ ቀንጻል

አዕግድና ሀብታት የሚለያዩት፤ አዕግድ ትምህርተ ሃይማኖትን ሲያሳዩ፤ ሀብታት ግን በእያንዳንዱ ሀብት አግካይነት ለሰው የተሰጠውን ጸጋ እግዚአብሔር ነው።

በእነዚህ መሠረትነት ትምህርቱ ይቀጥላልና አንባቢ ሆይ ጠንክረህ እንድትከታተል ትጋበዛለህ።

የግሡ ጸታ ብዙ ጊዜ የሚነገረውም በሁለተኛ ሰው ተባዕታይ ነው። ይህ የሆነበት ደግሞ ሌላውን ቁጥርና ጸታ ለማቃለል ሳይሆን በሃይማኖትና በግዕዝ፤ በተለይ ለማሳየት ካልሆነ በቀር፤ ሁለተኛና ሦስተኛ ሰው ጸታና ነጠላ ቁጥር፤ ተባታይ መደብ የተለመደ ስለሆነ በጠቅላላ በመናገር ግደናገርን ለማስወገድ ነው።

ዛሬ ወረቀት በተወደደበት፤ ሠራተኛ በተጓደደበት ጊዜ በሰፊው ጽፈ የማሳትምበት ገንዘብ ስለሌለኝ እያንዳንዱ ርእሰ ለመጠቆም እንጂ ለመፈጸም ስለማይሠራ አንባቢ ይህን እንደ መግቢያ አድርጎ በዚህ ትምህርት የተጻፉትን መጻሕፍት ይልቁንም ቅዱሳት መጻሕፍትን እንዲያጠናና እንዲያነብ ይጠቁማል።

ከፋግግዊ ምኒልክ ወዲህ የተነሡት ያገሯ መሪዎች አንደኛ ቋንቋውን በደንብ ባለግወቃቸው ሁለተኛ ደሞ አዲስ ነገር አመጣን፤ ከፊተኞቹ እኛ እንሻላለን እያሉ ጎጋውን ለግጭበርበር፣ ስርብትና ግስመሰልና ግጭበርበር ግወናበድ ነውና በእየጊዜው ልዩ ልዩ ቃላት ሲያገቡ ኑረዋል፤ ይኖራሉም። እኔ ግን ስርብትናን ከጠላሁ ብዙ ጊዜዬ ሁኗል። ስለዚህ ቢያንስ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስለ ስርብትና (ፓለቲካ) በርቀፅም ሆነ በኢርቀፅ እልናገርም፤ አልጽፍም። ፖለቲካ ከመጨረሻው ንጉሥ በፊት መላና ስርብትና እንደነበረ ግንዎ ያውቀዋል። ስለዚህ መላ ነባር ስርብትና ግን ዘር በመሆኑ ሰረበተ፣ መሰርበት ሰርባቺ ከሚለው ግሥ የሚያደርስ ስለሆነ በሰረበተ ዘር በስርብትና ነው የምሠራው። ይህ ቃል በሌለበት ከፖለቲካ ገባ የሚል ሰው ሁሉ ጠግግ፣ ነገር አጣግሟል ነው።

ከዚህ ሌላ ለአንባቢው አስቸጋሪ ቃላት ያጋጠሙት እንደሆነ አንደኛ በመጀመሪያ ሲመጡ ትርጉማቸው በትንፋ ይገለጻልና ከዚያ ላይ ግጥናት ሁለተኛ ደሞ ከመጨረሻ የሚገኘውን ምዕላደ ቃላት ወይም መፍትሔ ቃላት ግጥከር ይበጃል።

መዘከር፤ ጎራጆች በኮምፒተሩ ባለመለመዳቸው አልተጻፉምና አንባቢ እያስተካከለ እንዲያነባቸው በትሕትና እንጠይቃለን።

Սուրբ Գրիգոր, Գրիգոր և Գրիգոր

ፖዕርፍ 1

ፖስጢረ ሥላሴ

የሥላሴን ሦስትነት፡ አንድነት፡ ባሕርይ፡ ሀላፊ፡ መለኮት፡ ጊዜ፡ ዘመን፡ ሥልጣን የሚያስተምረን ክፍል ፖስጢረ ሥላሴ ይባላል። እነሱም በስም፡ በግብር፡ በገጽ፡ በአካል ሦስት ሲሆኑ በመለኮት፡ በባሕርይ፡ በሥልጣን፡ በሀላፊ፡ በጊዜ፡ በዘመን አንድ ናቸው።

1. የሥላሴ አንድነት ሦስትነት

በስም አብ፡ ወልድ፡ መንፈስ ቅዱስ ይባላሉ። በግብር አብ ይወልዳል፡ ያሠርዳል፡ ወልድ ይወለዳል፡ መንፈስ ቅዱስ ይሠርዳል። ስለዚህም አብ ወላጁ፡ ወልድ ተወላጁ መንፈስ ቅዱስ ሠራጺ ይባላሉ። ለአብ ከወልድና ከመንፈስ ቅዱስ የተለየ ፍጹም አካል ፍጹም ገጽ አለው። ለወልድም ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ የተለየ ፍጹም አካል ፍጹም ገጽ አለው። ለመንፈስ ቅዱስም እንዲሁ። በመለኮት፡ በባሕርይ፡ በሥልጣን፡ በሀላፊ፡ በጊዜ፡ በዘመን ግን ሁሉም አንድ ናቸው። አብ በአባትነቱም ሆነ በአሥራጺነቱ ወልድንም ሆነ መንፈስ ቅዱስን አይቀድምም፤ በዘመንና በክብር ሁሉም እኩል (ዕሩያን) ናቸው። በምንም ምን እይበልጥም አይበላበጡም። አብ ባለበት ሥራ ወልድም መንፈስ ቅዱስም አሉ። የአብ ቃሉ ወልድ፡ እስትንፋሱ መንፈስ ቅዱስ፡ የወልድ ልቡ አብ ሕይወቱ እስትንፋሱ መንፈስ ቅዱስ፡ የመንፈስ ቅዱስ ልቡ አብ፡ ቃሉ ወልድ ሁነው በገብረት በሥላሴነትና ባንድነት ሲሠለሱ ኑረዋል፡ አሉ፡ ይኖራሉ። በዚህ ሁኔታ እየኖሩ አብ አኃዜ ኩሉ ዓለም ፈጣሪ ሰግያት ወምድር፡ ወልድ መድኃኔ ዓለም፡ መንፈስ ቅዱስ መጽንፂ ዓለም ጳጳራዊ መንፈስ ይባላሉ። ቅዳሴው ቡሩክ እግዚአብሔር አብ አኃዜ ኩሉ ዓለም ወቡሩክ ወልድ የሕድ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ መድኃኒን ወቡሩክ ጳጳራዊ መንፈስ ቅዱስ መድኃኒ ወመንጽሐ ኮልን (ዓለምን ሁሉ የያዘ አምላካችን እግዚአብሔር አብ ቡሩክ ነው። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አንድያ ልጅም ቡሩክ ነው። ሁላችንን የሚያጸና የሚያነጻ አግላጅ መንፈስ ቅዱስም ቡሩክ ነው)። የወልድንና የመንፈስ ቅዱስን አግላጅነት ከቦታው እናየዋለንና ይህን ለጊዜው ትተን ወደ አሁኑ ርእሳችን እንመለስ። (መ.ቅ.ገጽ 42)

2. ፖስጢረ ሥላሴ በሐዲስ ኪዳን፡ በጌታ ትምህርት፤

ምንም እንኳ በዘመነ አራትም በምሳሌና ባንዳንድ ጥቅስ ቢነገርም ፖስጢረ ሥላሴን ፍርጥርጥ አድርጎ ያስተማረን ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ እግዚአብሔር ሕያው ወልደ ግርያም ሥግው ከሰግየ

ሰግያት ወርዶ ከድንገል ሥጋ ለብሱ ተወልዶ ነው። ስለዚህ ለምስጢር ሥላሴ መሠረቱ እሱ ነው። ለምን ቢሉ ከራሱ የበለጠ ምስክር የሰዎች ነው። ቢያስተምርም በትእዛዝ በትምህርት በተግባር ነበረ። በትእዛዝ ሐሩ ወመሀሩ ኮሎው አሕዛብ እንደ ታጠቃቅሞ በሰመ አብ ወልድ ወመንፈስ ቅዱስ (በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችሁ በመላ አሕዛብን ሂዳና አስተምሩ ብሎ ሐዋርያትን አዘዘል። (ግቲ. 28:19)።

በትምህርቱ፡ እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ ከአብ የሚወጣ አራትሊጦስ (አግላጅ፡ አጽናኝ) የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ እሱ በሰኔ ይመሰክራል (ዮሐ. 15:26)።

በሕይወቱ፡ በሥራው፡ በድርጊቱ፡ በተግባሩ፡ በግብሩ፡ ይሽወው ሲጠመቅ፡ ኢየሱስም ተጠምቶ ወዲያው ከውሃ ወጣ፡ እነሆም ሰግያት ተከፈቱ የእግዚአብሔር መንፈስም እንደ ርግብ ወርዶ ቢቀመጥበት ዐየ። እነሆም ድምፅ ከሰግያት መጥቶ በርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ። (ግቲ. 3:17)። ከዚህም በላይ አባቱ አብ ላከኝ መንፈስ ቅዱስም ይመጣል እያለ አስተምሯል። ከወደፋችሁኝስ ትእዛዜን ጠብቁ፡ እኔም አብን ሌላ አግላጅ (አራትሊጦስ አግላጅ አጽናኝ ጠባቂ ተብሎ ሊተረጎም ይችላል) ከእናንተ ጋራ ይኖር ዘንድ እንዲልክላችሁ እስምንተለሁ።

3. ምስጢር ሥላሴ በሐዋርያት

በአባቱ ፈቃድ በእሱ በራሱና በመንፈስ ቅዱስ ሥምረት ተልኮ መምጣቱንም በእየጊዜው ተናገሯል። ይህን ግን በሰፊው ከቦታው እናየዋለን። ሐዋርያትና ሲቃውንትም ይህን ተቀብለው ቢያስተምሩ ኑረዋል። በሰግይ የሚመሰክሩ ሦስት ናቸው፤ እነሱም አብና ቃል መንፈስ ቅዱስ፤ እነዚህ ሦስቱም አንድ ናቸው። (1:ዮሐ. 5:6-8)።

4. ምስጢር ሥላሴ በመዝገበ ሃይግናት

መዝገበ ሃይግናት በግዕዝ

በመዝገበ ሃይግናት የተጻፈውን መረብፃን ሃይግናትን ካጠፉ በኋላ ለምእመናን ግስተግሪያ ይህን ዘንድ ከቅዱስ ግርባስ መንበር የወጣውን የሃይግናት መግለጫ ከዚህ ቀጥለን መጀመሪያ ግዕዙን በኋላ አግርኛውን እስከ ቁጥር 10 መቱን ከዚያ 137:147 387:397 እንጽፋለን እንግቢያ ትርጉሙን በቁጥሩ ለግስተያየት ይችላል።

ነሐመን በአብ ወወልድ መመንፈስ ቅዱስ ቅድስት ሥላሴ።
አብ በገዥ ወበእካሉ ወበመልክኡ ፍጹም ውሉቱ። ወልድ በገዥ
ወበእካሉ ወበመልክኡ ፍጹም ውሉቱ። መንፈስ ቅዱስ በገዥ
ወበእካሉ ወበመልክኡ ፍጹም ውሉቱ። ሠሰቡት ገጽ ወአሐዱ
ሥምረት፤ ሠሰቡት አካል ወአሐዱ አርአያ፤ ሠሰቡት አባግት
ወአሐዱ ጽምረት፤ ሠሰቡት ንባብ ወአሐዱ ቃል ሥሉስ እንዘ
ኢይትፈልጥ ወአሐዱ እንዘ ኢይቶላሕ።

አብ ብርሃን ውሉቱ ለሊሁ ወብርሃን ለወልድ ወብርሃን ለመንፈስ
ቅዱስ፤ አሐዱ ውሉቱ ብርሃን። ወልድ ቃል ውሉቱ ለሊሁ ወቃል
ለአብ፤ ወቃል ለመንፈስ ቅዱስ፤ አሐዱ ውሉቱ ቃል። ወመንፈስ
ቅዱስ ለሊሁ ውሉቱ መንፈስ፤ ወመንፈስ ለአብ፤ ወመንፈስ
ለወልድ፤ አሐዱ ውሉቱ መንፈስ።

አሐዱ ህላዌ ዲቦ አሐዱ እንዘ ኢይትከፈል። አሐዲ ጥበብ፤ ወአሐዲ
ምክር፤ አሐዲ መንግሥት፤ ወአሐዲ ሥልጣን፤ አሐዱ መለኮት፤
ወአሐዱ ምክንያት።

አብ አምላክ፤ ወልድ አምላክ፤ መንፈስ ቅዱስ አምላክ፤ ኢይትበህሉ
ሠሰቡት አግልክት ዘእንበለ አሐዱ አምላክ። አብ እግዚእ፤ ወልድ
እግዚእ፤ መንፈስ ቅዱስ እግዚእ፤ ኢይትበሃሉ ሠሰቡት አጋእዝት
ዘእንበለ አሐዱ እግዚአብሔር።

ኢየሱስ አብ እምወልድ በከዊነ አብ፤ ወኢይንእስ ወልድ እምአብ
በከዊነ ወልድ፤ ወመንፈስ ቅዱስኒ ከግሁ ውሉቱ፤ ኢየሱስ
ወኢይንእስ እምአብ ወወልድ። ዕሩያን እሙንቱ እንበለ ተውሳክ
ወኢንትጋ።

ነሐምን በአብ ከመ አብ ውሉቱ ሕይወት ወመለኮት ውሉቱ፤ ወፈናዊ
ውሉቱ፤ አምላክ ውሉቱ ሰሓኮ ወፈጣሪ ውሉቱ በቃሉ ወበመንፈሱ።
ወነሐምን በወልድ ከመ አምላክ ውሉቱ ዘእምአምላክ፤ ብርሃን
ዘእምብርሃን፤ ባሕርይ ዘእምባሕርይ፤ ግሕዋዊ ዘእምሕይወት፤
መድኃን ዘእመድኅኒት፤ መለኮት ዘእመለኮት ህልው ምስለ አቡሁ
ወመንፈሱ።

እምቅመ ያስተርኢ ኩሉ ዘአስተርኢዮ ወዘንቡዕ ዘተወልደ እምአብ
ዘእንበለ እም በምስጢር ልደት ዘእምንቤሁ ንቡዕ ወቅዱስ ወበቡሕ
ወአልቦ ዘየአምር ዘእንበለ አቡሁ ወመንፈሱ ከመ ግእዜ ውሉቱ
ወከመ አይ ውሉቱ ንሊና መዋቲ ወኢዘ መላእክት አእምሮ።

- 4.1.10 በእንተ መድኃኒት ሰብእ ወረደ እምሰግናት በፈቃድ አቡሁ ወመንፈስ ቅዱስ፡ ወተሰብአ እመንፈስ ቅዱስ ወእግርያዎ እምቅድስት ድንግል ዘእንበለ ዘርዕ ብእሲ እንዘ ኢይግበን ድንግልናሃ። ኮነ ፍጹሙ ሥጋ ዘእንበለ ተሰሐ ወኢትድጥርት፡ እንበለ ፍልጠት ወኢውላጤ፤ በቤተ ልሔዎ ተወልደ ወእምድገረ ወለደት ድንግልናሃ ተረከበ (ግቴ. 1:20፤ 2:1)፤
- 4.1.13 ወግብረ መለኮት ገብረ በሥጋሁ፡ ወፈጠሰ ጉያነ፡ ወእንሥሐ ሙታገ ወከሠተ አፅደንተ ዕውራን። ወግዮ ረሰየ ወይነ፡ ወሰረየ ገጢአተ ብዙኃን ወበደብረ ታቦር ወለጠ አርአያሁ ዘመለኮት በቅድመ አርአያሁ እንዘ ኢይትፎለጥ እምሥጋሁ ኢላሐተ ሰዓተ ወኢከመ ቅጽበተ ዐይን እምድገረ አሐጽ ከዊን።
- 4.1.14 ወተሰብሐ ካዕበ እምገብ አቡሁ ወእመንፈሱ ወለሊሁ እምኔሁ።
- 4.1.38 ወነሐዎን በመንፈስ ቅዱስ እግዚእ መሕየዊ፡ ዘወረደ እምአብ እንዘ ኢይቀድዎ ወኢይድገር፡ እንዘ ኢየሐጽጽ ወኢይትፎለክ፡ እንዘ ኢይዐቢ ወኢይገእስ እንዘ ኢይበዛን ወኢይነትግ፡ እንዘ ኢይፈደፍድ ወኢይውገድ፡ እንዘ አሐደ ይሰባሕ፡ ወአሐደ ይሰገደ ጥበለ አብ ወወልድ፡ ወመገከር ሥላሴ ውለቱ።
- 4.1.39 ወውለቱ ፍጹሚ ሥላሴ፡ ውለቱ እስትንፋስ እግዚአብሔር፡ ዘነበበ በእሪት ወበነቢያት፡ ውለቱ ዘይነገር በእነተ ደጋሪ፡ ውለቱ ዘይፈጽዎ ለተጻግዊ፡ ውለቱ ዘተደሳ ወእንጽሓ በእግዚእትነ ግርያዎ ወሳዕሊሃ ከሠተ ጥስጢረ ሥላሴ። ወከመ ንደረ ሳዕሊሃ ቃል መለኮት ኮነ ሥጋ እምሥጋሃ እንበለ ተጥያጥ፡ ወኢተውላጥ፡ ወአኮ እምለፈ ወከሐ።

4.1 መዝገብ ሃይማኖት በእግርኛ

ጌህ ወላይ በግዕዝ የተጠቀሰው ትርጉም በእግርኛ

- 4.1.1 በእብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ በቅድስት ሥላሴ እናምናለን።
- 4.1.2 በእብ ፍጹም ገጽ፡ ፍጹም አካል፡ ፍጹም መልክ፡ ለወልድ ፍጹም ገጽ፡ ፍጹም አካል፡ ፍጹም መልክ፡ ለመንፈስ ቅዱስ ፍጹም ገጽ፡ ፍጹም አካል፡ ፍጹም መልክ አላቸው። ሦስት ገጽ አንድ ፈቃድ፡ ሦስት አካል አንድ አርአያ፡ ሦስት ስም አንድ ተጥሕዶ፡ ሦስት ገብስ አንድ ቃል ናቸው። የግድለያይ ሦስትነት የግድቀላቀል አንድነት አላቸው።

- 4.1.3 አብ ራሱ ለራሱ ብርሃን ነው፡ ለወልድም ብርሃን ነው፡ ለመንፈስ ቅዱስ ብርሃን ነው፡ አንድ ብርሃን ነው። ወልድ ራሱ ለራሱ ቃል ነው፡ ለአብም ቃል ነው፡ ለመንፈስ ቅዱስም ቃል ነው። አንድ ቃል ነው። መንፈስ ቅዱስ ራሱ ለራሱ እስትንፋስ ነው። ለአብም እስትንፋስ ነው፡ ለወልድም እስትንፋስ ነው። አንድ መንፈስ ነው።
- 4.1.4 በአንድ መንበር ላይ ሳይከፈል፡ አንድ ህላዌ አለ። አንዲት ጥበብ አንዲት ምክር፡ አንዲት መንግሥት፡ አንዲት ሥልጣን፡ አንድ መለኮት አንድ አገዛዝ አላቸው።
- 4.1.5 አብ አምላክ ነው፡ ወልድ አምላክ ነው፡ መንፈስ ቅዱስ አምላክ ነው። አንድ አምላክ፡ እንጂ ሦስት አግልክት አይባሉም። አብ ጌታ ነው፡ ወልድ ጌታ ነው፡ መንፈስ ቅዱስ ጌታ ነው። አንድ እግዚአብሔር እንጂ ሦስት ጌቶች አይባሉም።
- 4.1.6 አብ አባት በመሆኑ ከወልድ አይበልጥም፡ ወልድም ልጅ በመሆኑ ከአብ አያንሰም፡ መንፈስ ቅዱስም እንዲሁ ከአብና ከወልድ አይበልጥም፡ አያንሰም፡ ያለጉድለትና ጭግሪ ትክክል ናቸው።
- 4.1.7 አብ አባት እንደሆነ፡ ሕይወትም እንደሆነ፡ ገዥም እንደሆነ ወላጅም እንደሆነ፡ በቃሉና በመንፈሱ አምላክ ሠሪና ፈጣሪም እንደሆነ እናምናለን።
- 4.1.8 ወልድም ከአምላክ የተገኘ አምላክ፡ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን፡ ከባሕርይ የተገኘ ባሕርይ፡ ከሕይወት የተገኘ አዳኝ፡ ከመድኃኒት የተገኘ መድኃኒት፡ ከገዥ የተገኘ ገዥ፡ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋራ አንድ ህላዌ እንደሆነ እናምናለን።
- 4.1.9 ከግብርና ከግዴታየው ከመታየቱ በፊት ከርሱ በተገኘ የልደት ምስጢር ያለ እናት ከአብ የተወለደ ያለአብና ያለመንፈስ ቅዱስ መቼ እንደሆነ፡ ምን እንደሆነ፡ የመዋቲ ገለናና የመላእክት አእምሮ ሊያውቀው የግይቸል፡ የተሠወረ የተመሰገነ ቅዱስ ነው።
- 4.1.10 ሰውን ለማዳንም በአባቱ ፈቃድ በራሱና በመንፈስ ቅዱስ ሥምረት (ፈቃድ) ከሰማያት ወረደ፡ ከቅድስት ድንግል ግርያም በመንፈስ ቅዱስ ያለወንድ ዘር ድንግልና ሳይለወጥ ሰው ሆነ። ያለ መለወጥ፡ ያለመለየት፡ ያለመቀላቀል፡ ያለ መጨመር ፍጹም ሰው ሆነ። በቤተ ልሔም ተወሰደ። (ግቲ. 1:20:2:1)

- 4.1.13 በሥጋውም የመስኮት ሥራ፣ ሠራ፣ ድውያንን ፈጠረ፣ ሙታንንም አሰነሣ፣ የዕውራንን ዐይን አበራ፣ ውሃውን ወይን አደረገ። የብዙዎቹን ኃጢአት ይቅር አለ። ከተዋሕዶ በኋላ የዐይን ጥቅኛና የአንዲት ሰዓት ሰንኳ ያህል ከሥጋው መለወጥ ሳይኖርበት ከተግሪዎች ፊት በደብረ ታቦር ተለወጠ የመስኮቱን አርአያ አሳየ። (ግብ. 17-1-4)
- 4.1.14 ከአባቱና ከመንፈስ ቅዱስም ከራሱም ዳግመኛ ተመሰገነ። በቃልና በትእዛዝም ብዙ ተአምራት አደረገ። እስመ ሦስት ዓመትም የመንግሥት ወንጌልን አስተግረ።
- 4.1.38 ሳይቀድም፣ ወደ ኋላ ሳይል፣ ሳይጎድል ሳይጨምር፣ ሳይበልጥ፣ ሳያንሰ፣ ሳይበዛ ከአብና ከወልድ ጋራ በአንድነት የሚሰገዱለት፣ በአንድነት በሚመሰገን ከአብ በተገኘ በሚያድን ጌታ በመንፈስ ቅዱስ እናምናለን። እሱም የሚያሰደንት ሦስትነት ነው።
- 4.1.39 እርሱ የሦስትነት መጨረሻ ነው። በአራትና በነቢያት የተናገረ የእግዚአብሔር እስተንፋስ ነው። እርሱ የቀድሞውን የሚፈጽም የኋለኛውን የሚናገር ነው። እሱ እመቤታችን ግርያምን የተደሳት ያነጻት፣ በሳይዋም የሥላሴን ምስጢር የገለጠ ነው። መለኮት ቃል በሳይዋ ባደረ ጊዜ፣ ከወዲያ ወዲህም ሳይሆን፣ ያለመመላለስ ያለመለዋወጥ ከሥጋዋ ሥጋ ሆነ።
- ከዚህ ቀጥሎ ደግሞ የሠለሰቱ ምእትን ጸሎተ ሃይማኖት በግዕዝና በአግርኛ አቃጠን ተርጉመን እናቀርባለን፤ ከዚህ በፊት በአግርኛ የተተረጎሙት ሦስቱም በሕተት ስላለባቸው ከዚህ ጋራ ግስተያየት ያሻል።

5. ጸሎተ ሃይማኖት በግዕዝ

አለምን በአሐዱ አምላክ እግዚአብሔር አብ አጋዜ ኩሉ ገባረ አግያት ወምድር ዘያስተርኢ ወዘኢያስተርኢ።

ወእለምን በአሐዱ እግዚእ ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ አብ ዋሕድ ዘህልው ምስሌሁ አምቅድሙ ይትፈጠር ዓለም፤ ብርሃን ዘእምብርሃን፣ አምላክ ዘእምአምላክ ዘበእግን፤ ዘተወልደ ወእኮ ዘተገብረ፣ ዘዕሩይ ምስለ አብ በመለኮቱ፤ ዘቦቱ ኩሉ ኮነ ወዘእንበሌዑስ አልቦ ዘኮነ ወእያንተኒ እምዘኮነ፣ ወዘበምድርኒ፤ ዘበእንቲእኑ ለሰብእ ወበእንተ መድኅኒትን ወረደ እምሰግያት፣ ዘተሰብእ ወተሠገወ እመንፈስ ቅዱስ ወአግርያም ቅድስት ድንግል፣ ዘኮነ ብእሴ ወተሰቀለ በእንቲእኑ በመዋዕለ ኢሳጦስ ኢንጢናዊ።

ዘሐመ ወዋተ ወተቀብረ ወተንሥላ እሙታን አመ ሃልሰት ዕለት በዘመ ጽሑፍ ውስተ ቅዱሳት መጻሕፍት፤ ዘዐረገ በሰብሐት ውስተ ሰማያት ወነበረ በየግን አቡሁ፡ ወዘዳገመ ይመጽእ በሰብሐት ይኮንን ሕያዋን ወሙታን ወአልቦ ግንሰቅት ለመንግሥቱ።

ወእምን በመንፈስ ቅዱስ እግዚእ ግሕዩዊ ዘሠርጸ እምእብ ዘይሰገድ ሉቱ ምስለ አብ ወወልድ ወይሴብሕ ንቡረ፡ ዘነበበ በነቢያት ወእኡምን በአሐቲ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንተ ሳሰለ ኩሉ፡ ጉባኤ ዘሐዋርያት።

ወእኡምን በአሐቲ ጥምቀት ለሰርየተ ንጢአት።

ወእሴር ትንሣኤ ሙታን ወሕይተ ዘይመጽእ ለዓለመ ዓለም። አጂን።

አባቶቻችን ጸሎተ ሃይማኖትን በብዙ የተረጎሙበት ምክንያት ከአቡነ ዘበሰግይት ጋራ ለግመሳሰል ነው፡ አይሆንም፤ አቡነ ዘበሰግይት የግንበር ጸሎት ነው፡ ጸሎተ ሃይማኖት ለእያንዳንዱ የእምነት መግለጫ ስለሆነ በነጠላ መሆን አለበት ብለው ነው ሠለሱት ምእት በነጠላ ያደረጉት።

6. ጸሎተ ሃይማኖት በአግርኛ

ሁሉን በያዘ ሰማይና ምድርን፡ የጊታየውንና የግይታየውን በፈጠረ በእንድ እምላክ በእግዚአብሔር አብ አምናለሁ።

ዓለም ሳይፈጠር ከርሱ በተወለደ የአብ አንድያ ልጅ በጊሆን ባንድ ጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ከብርሃን በተገኘ ብርሃን፡ ከእውነተኛ እምላክ፤ በተገኘ፡ እውነተኛ እምላክ፤ በተወለደ እንጂ ባልተፈጠረ፡ በመለኮቱ ከአብ ጋራ እኩል በጊሆን፡ ሁሉ በርሱ በሆነ፡ ስለኛ ስለሰዎች እኛን ለግዳን ከሰማያት በወረደ በመንፈስ ቅዱስ ከቅድስት ድንግል ግርያም ሰው በሆነ፡ በኢንጢናዊ ሊላጦስ ዘመንም ስለእኛ በተሰቀለ፡ በታመመ፡ በሞተ በተቀበረ በምስተኛው ቀን ከሙታን ተለይቶ በተነሣ፡ በቅዱሳት መጻሕፍት እንደ ተጻፈ በክብር ወደ ሰማይ ባረገ፡ በአባቱም ቀኝ በተቀመጠ፡ ዳግመኛም በሕያዋንና በሙታን ይፈርድ ዘንድ በጌትነት በጊመጣ፡ ለመንግሥቱም ፍጻሜ በሌለው እምናለሁ። ሕይወትን በጊሰጥ ጌታ ከአብ በሠረጸ፡ ከአብና ከወልድ ጋራ በጊሰገድለትና በጊመሰገን በነቢያት በተናገረ በመንፈስ ቅዱስም እምናለሁ። በእንዲት ቅድስት ክሁሉ በላይ በሆነች ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን እምናለሁ።

ጌጢአትን ለግስተሥራይ (በምትሰጥ) በእንዲት ጥምቀት እምናለሁ።

ቅትንሣኤ ሙታንና በጊመጣው ሕይወት ተስፋ አደርጋለሁ። አጂን።

7. ጸሎተ ሃይማኖት የት መጣ?

ሠለስቱ ምእት ጸሎተ ሃይማኖትን ያዘጋጁት ከቅዱሳት መጻሕፍት አወጣትተው ነው።

- 7.1 ለማይንና ምድርን በፈጠረ በአንድ እግዚአብሔር አብ አምናለሁ፤ (ዘፍ. 1:1-፤ ዘፀ. 20:11፤ 1 ዜና. መዋ. 16:26፤ ዕብ. 1:10፤ መዝ. 102:25 ምሳ. 8:27፤ ኢሳ. 40:22፤ 42:5፤ 45:12 ኤር. 32:17፤
- 7.2 በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አምናለሁ፤ (ሉቃ. 5:5፤ 6:5፤ 8:24፤ 45፤ 9:33-49፤ 17:13፤ 24:50-51፤ ግብ. 2:26፤ 5:31፤ 1:9፤ ሮጌ. 10:9፤ 1 ቆሮ. 1:9፤ 8:6፤ 12:3፤ ኤፌ. 4:5፤ ዮሐ. 1:1-2፤ 3:16-21፤ ግቲ. 3:17፤ 17:5፤ ምላ. 8:23-31፤ 1 ጢዋ. 6:16፤ ያዕ. 1:17፤ 1 ዮሐ. 1:5-6፤ 5:20-21፤
- 7.3 ከአብ ያለ እናት ከእመቤታችን ያለ አባት በግብረ መንፈስ ቅዱስ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ፤ ግቲ. 1:18-25፤ 3:16-17፤ 17:5፤
- 7.4 የዋተ፡ የተሰቀለ፡ ከሙታን ተለይቶ የተነሣ፤ (ግቲ. 26፤ 27፤ 28፤ ግር. ከ13-16 ምዕራፍ፤ ሉቃ. 22:47፤ 23-24፤ ዮሐ. 18-21 እንብ።
- 7.5 ዳግመኛም በክብር ይመጣል፤ (ግቲ. 25:31-24:29-25-46፤ 1 ተሰ. 4:13-18፤ ለመንግሥቱ ፍጻሜ የለውም፡ (ሉቃ. 1:32-33። በመንፈስ ቅዱስም አምናለሁ፡ (ግቲ. 28:19፤ 12:28፤ ሉቃ. 1:35)፤ ዮሐ. 14:15-26፤ 16:8-15፤ ግብ. 2:1-4 ሮጌ. 5:5፤ 8:15-17፤ ገላ. 5:25፤ 1 ቆሮ. 12:3፤ 2 ቆሮ. 13:13)
- 7.6 ለኃጢአት ግስተሰረያ በአንዲት ጥምቀት፤ አምናለሁ፤ ጥምቀት የግደረገውም ጥንተ አብሶን አጥፍቶ የእግዚአብሔርን ልጅነት ለማግኘት ነው። የግደረገውም በሕይወት አንድ ጊዜ ብቻ ነው። ኃጢአትም ቢሠራ ንስሐ ገብቶ ይመለሳል እንጂ፡ እንደ ሥርዐተ ረባሳት በቴዎድሮስ አይጠመቁም። (ግቲ. 28-19-20፤ ግር. 16:16፤ ዮሐ. 3:3-12፤ ኤፌ. 4:5፤ ቶላ. 2:12፤ 1 ጲጥ. 3:21-22)
- 7.7 ሁሉም በእሱ የሆነ፤ (ዮሐ. 1:1-5፤ ምላ. 8:22-31)
- 7.8 በአንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን አምናለሁ፤ (ግቲ. 16:18፤ ኤፌ. 5:21-29)
- 7.9 በትንሣኤ ሙታን በግመጣው ዘመን ሕይወትም አምናለሁ፤ ተስፋ አደርጋለሁ። (ግቲ. 25:31-፤ 1 ቆሮ. 15:12-፤ 1 ተሰ. 4:13-5:1-11) በዚህ በጸሎተ ሃይማኖት መሥመር የዓለም እርቀቶክሳውያን ሊቃውንትንና መምህራን ሲያስተምሩ ኑረዋል አሁንም ያስተምራሉ።

8. ሥላሴ በብሉይ ኪናን

የሐዲስ ኪናን ይህ ሲሆን በብሉይ ኪናን ደግሞ እግዚአብሔር አንድ ገጽ፡ አንድ አካል ብቻ ሳይሆን ሦስትነቱን የግረግረግ ብዙ ክፍሎች አሉ። ገን እንደ ሐዲስ ኪናን ፍርጥርጥ አድርገው አይናገሩም፤ ምክንያቱስ ቢሉ፡ እስራኤል በዙሪያቸው የነበሩትን የአሕዛብ አግልክት ለመስተል ዝንባሌ ስለነበራቸው እነሱን እስኪሠሉት ድረስ ከዚያ ለግራት፡ ብዛትንም እንድነትንም በግረግረግ አጣጣል ይነገር ነበር፡ ሦስትነትን የግረግረግ ብዙ ጥቅሶች አሉ።

ሰብዓ ሊቃናትም መጻሕፍተ ብሉያትን ከፅብራይስጥ ወደ ጽርአ ሲተረጉሙ ከእስራኤል ዝንባሌ ለመሸገፍ ብዙውን ነጠላ እያደረጉ ተርጉመዋል። ለምሳሌ፡ በመጀመሪያ እግዚአብሔር (አሉሂያ) ሰግዶና ምድርን ፈጠረ ያለው ቃል ለቃል ሲተረጎም ኑር አሉሂያ አግልክት መሆን ነበረበት፡ ጽሑፍ አንዳንድ ጊዜ ብዙውን ሰዎች ነጠላ ገሥ ስለግዘተለው በመጀመሪያ አግልክት ሰግዶና ምድርን ፈጠሩ ቢል ይሰድ ነበር፤ ተርጓሚዎች ገን ነጠላን መርጠዋል። አሁንም አግልክት የግለው ቃል ሁለትም አራትም ሊያሳይ ይችላል፡ ገን በሐዲስ ኪናን ስለተወሰነ ሊያደናገረን አይችልም። (ዘፍ. 1:1)። ቀጥሎም ሰውን በመልካችንና በአምላካችን እንፍጠር (ዘፍ. 1:26)። ይህ ጥቅስም ምንም ብዛትን ሊያመለክትም፡ ንጉሣዊ አነጋገር ነው የግለው አሉ። ንጉሣዊ አነጋገር ከ 16ኛው መቶ ዘመን በፊት በግንም ሀገር ያለተለመደ፡ ይልቅንም በመካከለኛው ምሥራት ያልታወቀ ስለነበረ ንጉሣዊ አልፋ ጭትጭት ከመሆን በተር ፋይዳ የለውም። በብሉይ ኪናን ታሪክ እየወሩ ያለፉ ነገሥታት ሁሉ፡ እነፈርዖን፡ እነዳርዮስ፡ እነዳዊት እነሰሎሞን ሺረ ስንቱን፡ ሲናገሩ የነበረ በነጠላ ነው። እሱም ራሱ እግዚአብሔርም ልአብርሃም፡ ለሙሴ፡ ለሳሙኤል በነጠላ ሲናገር ስለናረ ይህ ነገር የግረግረግ አይደለም።

ጭትን ከግረግረግ ብዙ ጥቅሶችም፡ እግዚአብሔር አምላክም አሉ፤ እነዚህ አንድም መልካምንና ክፉን በግፅት ከእኛ እንዳንጽ ሆኑ። (ዘፍ. 3:22) ከእኛ እንዳንጽ ሦስትነትን ብዛትን፡ እግዚአብሔር አምላክም አሉ አንድነትን ያሳያሉ። ዘፍ. ፳፭፡፭ 18ኛው የተጻፈው በአንድና ብዙ ሰለሆነ እንግዲህ ልብ አድርጎ እንዲያነበው ይጠቅማል። የግዘተለው ጥቅስም ብዙነትን ያሳያል፤ ኑ እንወረድና ቶገጽቶውን እንደግልጽ (ዘፍ. 11:7)

ኢሳያስም በለሦስትነት ሲጠቁም፡ ገንሥ የዚያን በሞተበት ዓመት፡
 እግዚአብሔርን በረጅምና ከፍ ባለ ዙፋን ላይ ተቀምጦ ዐየሁት.....ሉራፈልም
 አንዱ ለአንዱ ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ፡ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር
 ሁሉ በከብርህ ተሞልታለች፡ እያለ ሲጮኽ ነበር ብሎ ሦስትነቱንም
 አንድነቱንም ተናግሯል። (ኢሳ. 61-3)
 ከቡር ዳደዊትም የእግዚአብሔርን ሦስትነት አንደኛነቱን ገልጧል፤
 ግህሉ ለእግዚአብሔር መልአ ምድረ
 ወበቃለ እግዚአብሔር እንደ በግያት
 ወአምእስትንፋስ አቲሁ ኩሉ ገይሎሙ።
 (የእግዚአብሔር ችርነት መረትን ሞላ፡ በእግዚአብሔር ቃልም በግያት እን፡
 በአቶ እስትንፋስም ገይላቸው ሁሉ) በዚህም እግዚአብሔር ለብን፡ ቃለ
 እግዚአብሔር ወልድን፡ እስትንፋስ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን ገልጧል።
 (መዝ. 32:5-6)

9. ሥላሴ በሊቃውንት

ሥላሴን ቅዱስ ዕሩያን ለመሆናቸው፡ በእየጊዜው የተነሡ ሊቃውንት
 የግዝተለውን ምሳሌ ዘየሐጽጽ (ጎደሎ ምሳሌ) እየሰጡ ሲያስተምሩ ኑረዋል፤
 አብ ዐሐይ፡ ወልድ ዐሐይ፡ መንፈስ ቅዱስ ዐሐይ፡ በዚህም በዐሐይ አካል
 በፍሕ፡ አብ፡ በመቀቱ ወልድ፡ በብርሃኑ መንፈስ ቅዱስ ይመስላሉ።
 ከፍሕ፡ በመቀቱ ከብርሃኑ ግነው የግደታዎ? መቀትና ብርሃን ከፍሕም
 እንደተገኙ ግን ርግጥ ነው።
 እንደዚሁም አብ አባት ወልድ አባት መንፈስ ቅዱስ አባት፡ ይህም
 እንደላይኛው ነው። አሁንም አብ ሐሊብ (ወተት) ወልድ ሐሊብ፡ መንፈስ
 ቅዱስ ሐሊብ ይላሉ፤ ከወተት ቅቤ፡ አይብ፡ አጓት ይገኛሉ፡ ከእነዚህ በጥንተ
 ተፈጥሮ የነበረ ግነው፡ ይህ ይቀድጋል፡ ያ ይከተላል እያሉ ጉንጭ
 ከግልፋትና ጊዜ ከግሳለፍ በተር የዚህ መልስ የለውም።
 ከዚህ ቀጥሎ እኔም የዘመኔን ዕውቀት ተደግፈ የምሰጠው ምሳሌ ዘየሐጽጽ
 አለኝ፤ ያለ ወሲብ (አውብደ ተራክቦ) የግራብ ትሎች፡ አሉ። እነዚህ
 ተላዋስያን (ተላዋሾች) የግዝብት ክፉለትም ከሦስትም እየተቆራረጡ ነው።
 ከእነዚህ ከሦስቱ የትኛው ነው የግደታዊው ከመሃል ያለው ነው ወይስ
 በግራና በተኝ እየበረሩ የሄዱት?
 በሀላፊ በትድምናብ የተሰጠውን ጥቅስና ምሳሌ ተቀብለን ዕሩያን (እኩል)
 ናቸው እንበል፡ በከብር አብ አባት አይደለም ወይ? ለእነዚህ አይበልጥም

ወይ? ለሚል ጠያቂ ደግሞ የሚከተለው ይመለስለታል።
 ጸክብርም እይበላለጡም፡ ከልጁ የሚበልጥ አባት፡ ከአባቱ የሚበልጥ ልጅ
 አለና። ለምሳሌም ሰናክራም፡ ናቡከደነጸር፡ እስክንድር፡ አውግስጦስ ቂሳር፡
 ኖፖልዮን፡ ዐፄ ቴዎድሮስ፡ ዐፄ ዮሐንስ፡ ዐፄ ምኒልክ፡ ዐፄ ኀይለ ሥላሴ፡
 መንግሥቱ ኀይለማርያም፡ ጸረ ስንቱን! ለምሳሌ ያህል ከተጠቀሰ ይበቃል።
 አዎ! እንዲህስ ይባላል፡ ታሪኩም እውነት ነው፤ ግን ዐይናቸውን ዉፍነው፡
 ጆሮአቸውን ወትፈው፡ እብ ከወልድና ከመንፈስ ቅዱስ ይበልጣል፡
 እንዲያውም ወልድንስ ፈጥሮታል፤ መንፈስ ቅዱስም ሕጽጽ ከዚያውም
 አካል የሌለው ዝርው ኀይለ እግዚአብሔር ነው የሚሉ አሉ። ለዚህ ሁሉ
 መልሱ ምንድር ነው ለሚል ጠያቂ፤

10. ሥላሴ በቅዱሳት መጻሕፍት

10.1 ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ እግዚአብሔር ከሦስቱ እካላት አንዱ ነው።
ኢየሱስ ክርስቶስ እምላክ ወልደ እምላክ ነው
 እርዮናውያን ኢየሱስ ክርስቶስ ወይም ወልድ እምላክ አይደለም፡
 ቢሆንም ትንሽ እምላክ ነው ስለሚሉ የሚከተለው መልስ ተሰጥቷል።
 እግዚአብሔር በመለኮቱ ቀናዒ ነው፡ ስለዚህም እንደሱ እምላክ
 ባለሆነ እምልኮቱን እያካፍልን ወኢይሁብ ክብር የሰጠው (ክብሪን
 ለባዕድ አልሰጥም ብሏል። (ዘፀ. 20:1-7) እግዚአብሔር ዳኛም፡
 ፈራጅም ቁጡም ንስሐ በማይገባ ነው፤ በንስሐ በሚመለስ ደግሞ
 መሐሪ ነው። ዘፍ. 3:1-19፤ ዘጉ. 20:10-13፤ ዘዳ. 3:23፤ በትእዛዙም
 ጥብቅ ነው። 1 ሳሙ. 15:1-23፤ ለልጁ ግን እውነተኛ አኩያው
 እምሰክ ስለሆነ ፍጥረት ሁሉ እንዲያመልከውም እንዲሰግድሱትም
 አዝዟል፤ ከመላእክቱስ ለማን ነው እንዲህ ያለው? አንተ ልጅ ነህ፡
 እኔም ዛሬ ወለድሁህ፡ እኔ አባት እሆንዋለሁ እሱም ልጅ ይሆነኛል።
 ልጄንም ወደ ዓለም ሲያገባ የእግዚአብሔር መላእክትም ሁሉም
 ለእሱ ይሰገዱ ብሏል። (ዕብ. 1-10)

10.2 ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ በመለኮቱ ከአባቱ ጋራ ዕሩይ ነው።
 አባቱም እምላክ፤ አሱም እምላክ አይበላለጡም፡ አይተናነሱም።
 እኛን ለማዳን ለማስታረቅ ለማግለድ ግን ሥጋ ለብሶ ብዙ የትሕትና
 ተግባር ፈጽሟል፡ በሥጋው ተዋርዷል፡ ተሰድሟል፡ ተገርፏል፡
 ተገፏል፡ ተሰቅሏል፡ ሙቷል፡ ከዚህም በፊት እናቱ፡ ዮሴፍ፡ የሥጋ
 ዘመዶቹ ሁሉ አዝዘውታል፡ ልከውታል፡ የደቀመዛሙርቱን እግር
 አጥሟል፡ የውርደት ውርደት፡ እንደ ባሪያም ተሸጧል ያውም በ30

ብር፡ የመለኮት ኩራትና መጀነን የቀረው ሰውን ለግዳን ሥጋ ለመልበስ በወሰነ ጊዜ ነው። ሰውን ለግዳን ሲወለን ገን በፈቃዱ እንጂ ያስገደደው የለም። ሁሉንም በቅደም ተከተል እናየዋለን። ለዚህም ከራሱ ከአባቱ ከእግዚአብሔር አብ ጀምረን አምላክነቱን፡ልጅነቱን የሚያስረዱ ጥቅሶች እንጠቅሳለን።

10.3

ራሱ እግዚአብሔር አብ፡ ትእዛዙን እናገራለሁ፤ እግዚአብሔርም አለኝ፡ አንተ ልጄ ነህ፡ እኔ ዛሬ ወለድሁህ፡ በመለኮቱ እኩያው ልጄ መሆኑን ለግላየት ወለድሁህ፡ አሰ። ግንም ቢሆን የሚወልደውን አይፈጥረውም፡ የፈጠረውን ደግሞ አይወልደውምና። ሥጋን ሲያይ ደግሞ በሥጋው፡ ሥጋ ለብሶ እኛን እንዳግለጽና እንዳስታረቀን ለግስረዳት አሕዛብን በርስትነት እንድሰጥህ ለምነኝ፡ እሰጥላሁ አለው። (መዝ. 2:6) አምላክ ሆይ! መንበርህ ለዓለመ ዓለም ነው። የመንግሥትህ በትር የቅንነት በትር ነው። ጽድቅን ወደድህ ዓመግንም ጠላህ። (መዝ. 44:6-7)

10.4

በጊዜ ጥምቀትም፡ ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውጋው ወጣ፡ እነሆም ለግያት ተከፈቱ፡ የእግዚአብሔር መንፈስም እንደርግብ ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥ ዐየ፡ እነሆም ድምፅ ከሰግያት መጥቶ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ (ግቲ. 3:16-17) ቀጥሎም በ17ኛው ምዕራፍ ቁጥር 5ም ይህንን ደግሞ አጽንቶታል። በርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፡ እሱን ለሙት ብሎ፡ (ግር. 1:11፤ ሱቃ. 3:22) ዳግመኛም፡ እነሆ የመረጥሁት ውድ ልጄ፡ ነፍሴ የተደሰተችበት፡ መንፈሴን በእሱ ላይ የግኖርበት፡ ፍርድን ለአሕዛብ ይነግራል፤ አይከራከርም አይጮኽምም፡ ድምፁንም በአደባባይ የሚሰግ የለም። (ግቲ. 12:18፤ ኢሳ. 42:1-4፤)

10.5

ከገናናው ከብር በእሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፡ የሚል ድምፅ በመጣለት ጊዜ ከእግዚአብሔር አብ ከብርና ምስጋና ተቀብሏልና። (2ኢ. 1:17፤ 18)

ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለራሱ አምላክነት የአብ ልጅነቱን የመሰከረው፤
በእሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ፡ እግዚአብሔር እንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን

እንዲሁ ወደልና። ዓለም በልጅ እንዲድን ነው እንጂ በዓለም እንዲፈርድ እግዚአብሔር ወደ ዓለም አላከውምና። በእሱ በሚያምን አይፈረድበትም። በግያምን ግን በእንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም በላላመነ አሁኑኑ ተፈርዶበታል። (ዮሐ. 3:16-18)

10.6 እውነት እውነት እላችኋለሁ። ሙታን የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል። እሱም አሁን ነው። (5:22-26)

እውነት እውነት እላችኋለሁ። እውነተኛ እንጀራ ከሰግይ የሚሰጣችሁ አባቲ ነው እንጂ ከሰግይ እንጀራ የሰጣችሁ ሙሴ አይደለም። (ዮሐ. 6:32)

10.7 ኢየሱስም ወደ ውጭ እንዳወጡት ሰግ፣ ሲያገኘውም፣ እንተ በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን አለው? እሱም መልሶ ጌታ ሆይ! በእርሱ እምን ዘንድ ግነው? አለ። አይተኸዋልም፤ ከእነተ ጋራም የሚናገረው እሱ ነው አለው። እሱም ጌታ ሆይ! እምናለሁ ብሎ ሰገደለት፤ (ዮሐ. 9:35-38፤ 10:36)

እኔና አብ እንድ ነን፤ (ለክርክሩ ዮሐ. 10:22-30 ያነፃል፤) (ዮሐ. 14:6-11)

10.8 እኔን የሚጠላ አባቲን ይጠላል። (ዮሐ. 15:23)

10.9 እብ ሙታንን እንደሚያስነሣ ሕይወትም እንደሚሰጣቸው፣ እንዲሁም ወልድ ደግሞ ሰሚወዳቸው ሕይወትን ይሰጣቸዋል። (ዮሐ. 5:20)

10.10 እኔ ራሴን ባከብር ከብረ ከንቱ ነው። የሚያከብረኝ እናንተ አምላካችን የምትሉት አባቲ ነው። (ዮሐ. 8:54)

10.11 ዮሐንስ መጥምት፣ ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ከውሃው ወጣ፣ እነሆም ሰግያት ተከፈቱ የእግዚአብሔር መንፈስም እንደ ርግብ ወርዶ ከራሱ ላይ ሲቀመጥ ዐየ፣ እነሆም ድምፅ ከሰግያት መጥቶ በእርሱ ደስ የሚለኝ ልጄ ይህ ነው አለ። (ግቲ. 3:16፤ ግር. 1:9-11፤ ሉቃ. 3:21-22)

10.12 ዮሐንስ ወንጌላዊ፤ በመጀመሪያ ቃል ነበረ፣ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ፤ ይህ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፤ ሁሉ በእርሱ ሆነ፣ ከሆነውም እንዳች እንኳ ያለ ርእሱ አልሆነም። በእርሱ ሕይወት ነበረች፣ ሕይወትም የሰው ብርሃን ነበረች። ብርሃንም በጨለማ ያበራል፤ ጨለማም አላሸነፈውም። (ዮሐ. 1:1-5)

የእግዚአብሔርም ልጅ እንደመጣ እውነተኛም የሆነውን እናውቅ
ዘንድ ልቡናን እንደ ሰጠን እናውቃለን፤ እውነተኛም በሆነው
በእርሱ ለሰን፡ እርሱም ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፡ እርሱ
እውነተኛ አምላክና የዘለዓለም ሕይወት ነው። (1ዮሐ. 5:20)
የሐንሰ በእስያ ላሉት ለሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት፤ ካለውና
ከነበረው ከግሪካውም፡ በዙፋኑም ፊት ካሉት ከሰባቱ መናፍቦት
ከተለመነውም ምስክር ከሙታንም በኩር፡ የምድርም ነገሥታት
ገዥ ከሆነ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን፤
ለወደደን ከኃጢአትም በደሙ ላጠበን፡ በመንግሥቱም ለአምላኩና
ለአባቱ ካህናት እንድሆን ሳደረገ፡ ለእርሱ ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም
ድረስ ከብርና ገይል ይሁን፡ አሜን። እነሆ በደመናት ይመጣል፤
ዐይንም ሁሉ የወጉትም ያዩታል፤ የምድርም ወገኖች ሁሉ፡ ሰለርሱ
ዋይ! ዋይ! ይላሉ፤ አዎን፡ አሜን። ያለውና የነበረው የግሪካው፡
ሁሉንም የግሪክ (የግሪክ) ጌታ አምላክ አልፋና አሜጋ እኔ ነኝ
ይላል። (ራእ. 1:4-8)
ባየሁትም ጊዜ እንደ ሞተ ለው ሁኔ ከአግሩ በታች ወደቅሁ። ቀኝ
እጁን ጭና እንዲህ አለኝ፤ አትፍራ ፊተኛውና መጨረሻው
ሕያውም እኔ ነኝ፡ መቼም ነበርሁ፡ እነሆም ከዘለዓለም እስከ
ዘለዓለም ድረስ ሕያው ነኝ። የሞትና የሲኦልም መክፈቻ አለኝ።
(ራእ. 1:17)

ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ፡
አምናችሁም በሰሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጻፈ። (ዮሐ.
20:31)

10:13 ቅዱስ ጳውሎስ- በገዛ ደሙ የዋጃትን የእግዚአብሔርን ቤተ
ክርስቲያን ትጠብቁለት ዘንድ መንፈስ ቅዱስ እናንተን ጸላሳት
አድርጎ ለሾመባት ለመንጋው ሁሉና ለራሳችሁ ተጠንቀቁ። ግብ.

20:28
ለእኛስ ነገር ሁሉ ከእሱ የሆነ እኛም ለእርሱ የሆንን ለንድ አምላክ
ለብ ለሰን፡ ነገር ሁሉ በእሱ በኩል የሆነ ለንድ ጌታ ኢየሱስ
ክርስቶስ አለን። (1ቆሮ. 8:6) በእርሱ የመለኮት ሙላት ሁሉ
በሰውነት ተገልጦ ይኖራል፤ (ቆላ. 2:9)

10:14 ሌሎች ሐዋርያት፡ ተግባራዊ ጌታዬ አምላክዬም ብሎ መለለለት።
(ዮሐ. 20:28)

ኢፕሮስም አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ። (ግቲ. 16:17)

ሐዋርያው ይሁዳ፡ አስቀድመው ለዚህ ፍርድ የተጻፉ ሰዎች በሰውር ገብተዋልና፡ እሳቸውም እግዚአብሔርን የግዴፈሩ የአምላካችንንም ጸጋ በርኩስት የለወጡ ብቸኛውንም አምላካችንንና ጌታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን የካዱ ናችው። (ይሁዳ. 1:4)

10.15 መናፍስት፡ እነሆም፡ ኢየሱስ ሆይ! የእግዚአብሔር ልጅ ከአንተ ጋራ ምን አለን? ጊዜው ሳይደርስ ልትሠቃየን ወደዚህ መጣህን? እያሉ ጮኹ። (ግቲ. 8:29)

በዚያን ጊዜ በምኩራባቸው ርኩስ መንፈስ ያደረበት ሰው ነበረ፡ እርሱም፡ የናዝሬቱ ኢየሱስ ሆይ! ከአንተ ጋራ ምን አለን? ልታጠፋን መጣህን? ግን እንደሆንህ ዐውቄአለሁ፡ የእግዚአብሔር ቅዱስ ነህ ብሎ ጮኹ። (ግር. 1:24፤ ሉቃ. 4:34)

10.16 ነቢያት፡ ሕፃን ተወልዶልናልና፡ ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና፡ አለቅነቱም በጫንቃው ላይ ይሆናል፡ ሰውም ድንቅ መካር፡ ገያል አምላክም፡ የዘለዓለም አባት የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል። (ኢሳ. 9:6)

11. ሥላሴ በመናፍቃን

እነዚህ አርቶሳውያንና መቅደንዮሳውያን ናቸው። በመጀመሪያ አርቶሳውያንን እናስቀድማለን። የጆሐባ ምስክሮች ነን እያሉ መቅደስ ሠርተው፡ ቤተ ክርስቲያን እንጸው ሳይሆን ቤት ለቤት እየተሸሉከሉኩ ሕፃናትንና ያልተግሩ ሽማግሎችን የሚያታልሉ ሐሳውያን ነቢያት የጆሐባ ምስክሮች ተሸክመውት ከሚዞሩት መጽሐፍ ቅዱስ አንዷን ነጥብም አይቀበሉም። እንዴታ! ለሚል፡

መጀመሪያ ከእግዚአብሔር አብ እንጀምር፡ የሚታየውንና የማይታየውን፡ ሰማይንና ምድርን የፈጠረ አብን አያምኑትም። እንዴታ! እሱንግ እግዚአብሔር ብቻ እውነተኛ ይሁን ብለው ጽፈው የለ፡ ይባል ይሆናል፡ እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን አሉ እንጂ መቼ እግዚአብሔር እውነተኛ ነው አሉ? እንዲህ ያለ ነገር ካፋቸው መቼ ወጣ? በአንዱ አምላክ በእግዚአብሔር አብም አያምኑም፡ መጽሐፍ ቅዱስን ተሸክመው የሚዞሩም መጀመሪያ እንደ ምድራዊ መንግሥት ሠራዊቱን ጨርሰው፡ በኋላ ወልድንና መንፈስ ቅዱስን ከሱ ለይተው፡ እሱም የለ ሰማለት ያዘጋጁት ዕቅድ ነው። ይህ ባይሆን ኑሮ

እግዚአብሔር አብ የምወደው ልጄ ይህ ነው ስሙት እያለ፡ እየጮኸ፡ የለም ካንተ ይበልጥ እኛ እናውቃለን፡ ፍጡርህ እንጂ ልጅህ አይደለም ባሉት ነበር። (ግቲ. 3:17፤ 12:18፤ 17:5፤ ግር. 1:11፤ 9:7፤ ሉቃ. 9:35፤) ግመን መቀበል ግለት ነው እሱም የጊናገረውን ግመን፡ የጊያዝዘውን መቀበል ነው፡ እነሱ ግን የጊመስክረውንም አያምኑ፡ የጊያዝዘውንም አይቀበሉ። የምወደው ልጄ ይህ ነው ምስክርነት፡ እሱን ስሙት ትእዛዝ ነው፡ ከሁለቱ አንዱንም አይቀበሉትም። አትግደል ብሏልና የሀገር ጠላት ሲመጣ አንዝምትም ይላሉ፤ ለመብቷ ግን ዘምቶ ሀገሩን ከጊያስጠብቀው ጋራ እኩል ነን ሲሉ አያፍሩም። አትግደል አትዝመት ግለት አይደለም፡ መግደል ያለ ሕግ ጎረቤትን፡ ጓደኛን፡ ያለ በላይ ሥልጣን ያለ ትእዛዝ ያለ ፍርድ፡ በቅናት፡ በምቀኝነት በጥላቻ መግደል፡ ነፍስ ግጥፋት ነው፡ ይህ ባይሆን ኑሮ አትግደል ብሎ ካዘዘ በኋላ እስራኤልን በአካባቢያቸው ካሉት አሕዛብ ጋራ በመሪነት፡ በጀኔራልነት በለው እያለ ሲያዋጋ የኖረ እግዚአብሔር የዝንጀሮ ገመር፡ ራሱ ያፈርሰ፡ ራሱ ይከምር እንዲሉ ሕግ ሲሠራ ሲያፈርስ ኑሯል ግለት ነው። እንደነሱ አባባል አትግደል ያለው አትዝመት ቢሆን ኑሮ፡ በኋላ ልጄ የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር የቄሳርን ለቄሳር ብሎ ያጠናው ሥርዓተ ምድራዊ መንግሥት ይጥፋ ግለት ነበር። (ሉቃ. 20:25) በኦሪት ዘፀአት 20:13 አትግደል ያለው አምላክ በመሪነት እስራኤልን ሲያዋጋ እንደኖረ የጊከተሉትን ጥቅሶች ያነቧል፤ (ዘፍ. 17:8-16፤ ዘዳ. 25:17-19፤ ዘጉ. 21:10-15፤ 31-35፤ 23:1-10፤ 33:50-56፤ ዘዳ. 1:4-8፤ 19-45፤ 2:13-37፤ 3:1-7፤ 20:1፤ ኢያሱ፡ 8:1...፤ 10:8-11፤ 32፤ 6:1) ከዚህ በላይ የተጠቀሱትን ጥቅሶች እያወጡ መላልሶ አንቦ አትግደል አትዝመት እንዳልሆነ ይረዷል። ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ እግዚአብሔር ሕያውና ሕይወቱ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ የእግዚአብሔር አብ እኩያ (ዕሩያን) በመለኮት እንደሆኑ ለግበረዳት የጊከተለው መልስ ተሰጥቷል። ይህ ሁሉ ምስክር እያለ የእግዚአብሔር አብን የእግዚአብሔር ወልድን የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን (ይህን በቦታው እናየዋለን) የሦስቱ ሥላሴን ምስክርነት አሸቀንጥረው ጥለው፡ ዐይንም የለኝ ጮፋና ነኝ፡ ጀርም ዳባ ልበስ ብለው ሰውን ለግታለል ሲፈልጉ ራሳቸው ተታለው ይኖራሉ። በመለኮቱ እምቅድመ ዓለም ወእስከ ዓለም ከእብ እኩል እንደሆነ ዐይተናል፡ እነሱ የጊጠቅሷቸው ጥቅሶች ግን የተነገሩት ሥጋ ለብሱ፡ ሥጋ በመልበሱ፡

ንጉሥ፡ ነቢይ፡ ካህን፡ ሊቀ ካህናት፡ ሊቀ ሰማዕት፡ ሊቀ ሐዋርያት
ያለጉትንና የተሰገባቸውን ነው። እነሱንም ቢሆን ከርእሱና ከገዳጉ ለይተው
ለራሳቸው እንደሚመቻቸው አጣመው ነው የሚፈቷቸው።

ለሁሉም መጻሕፍት የሚሉትን ከነትርጉማቸው ከዚህ ቀጥለን ለእንባቢያን
እናቀርባለን።

ሀ) ምሳ. 8:20-36፤ 20 እኔ በጽድቅ መንገድ እሄዳለሁ፡ በፍርድም ጎዳና
መካከል።

ለ) 21 ለሚወዱኝ ርስት አወርሳቸው ዘንድ፡ ቤተ መዛግብታቸውንም እሞላ
ዘንድ፡

22 እግዚአብሔር የመንገዱ መጀመሪያ እደረገኝ በቀድሞ ሥራው
መጀመሪያ፡

23 ከጥንቱ ከዘለዓለም ጀምሮ ተሾምሁ ምድር ከመፈጠርዋ አስቀድሞ፤

24 ቀላያት ገና ሳይኖሩ እኔ ተወለድሁ፡ የወጋ ምንጮች ገና

ሳይፈልቁ፡ 25 ተራሮች ገና ሳይመሠረቱ፡ ከኮረብቶች በፊት እኔ

ተወለድሁ፤ 26፡ ምድሪቱን ሚዳውን ገና ሳይፈጥር የመጀመሪያውንም

የዓለም አፈር። 27፡ ሰማዮችን በዘረጋ ጊዜ አብሬ ነበርሁ፡ በቀላያት

ፊት ከበብን በደነገገ ጊዜ፡ ደመናትን ከላይ ባዘጋጀ ጊዜ፡ የቀላይን

ምንጮች ባጸና ጊዜ፡ 28 ለባሕርም ዳርቻን በወሰነ ጊዜ ውጋ ከትእዛዙ

እንዳያልፍ የምድርን መሠረት በመሠረተ ጊዜ፡ 29 በዚያ ጊዜ እኔ

በእርሱ ዘንድ፡ ዋና ሠራተኛ ነበርሁ፡ በእየዕለቱም ደስ አሰኘው

ነበርሁ፡ 30 ደስታዬም በምድር ተድላዬም በሰው ልጆች ነበረ።

ይህ አንቀጽ የሚናገረው ስለ ጥበብ ነው፡ መጽሐፈ ምሳሌም የተጻፈው

በመጀመሪያው ምዕራፍ ቁጥር አንድ እንደተጻፈው፡ በምሳሌ ጥበብንና

ተግሣጽን ለማሳወቅ እንጂ ምስጢረ ሥላሴ ለማስተግር አይደለም። ይህንም

ምዕራፍ ስምንትን ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው ብናነብ በደንብ ልንረዳ

እንችላለን። እርዮስ ግን የተሰሳተው ቁጥር 22 ላይ የተጻፈውን (ቀናኒ)

በጽርእ ሜኢክትሴ ብዙ ትርጉም ያለውን ቃል ፈጠረኝ ብሎ ተርጉሞ

ያንንም ለእግዚአብሔር ወልድ ሰጥቶ ነው። ቀናኒን (ክቲዚን) ብዙ

ተርጓሚዎች ይህ ቃል ግልጽ አይደለም ጭፍን ነው እያሉ የመሰላቸውን

ይዘው ይሄዱና በጓላ በትርጓሜ ያቃኑታል።

እርዮስ በተከራከረበት ቋንቋ በጽርእ (ግሪክ) ክትዚን ስድስት ትርጉም

አለው፡ ሀ) አደረገ፡ ለ) አበጀ፡ ሐ) ወለደ፡ መ) አከናወነ፡ ሠ) አዳበለ፡

አንደኛ፡ ረ) ፈጠራ ለምን ቢሉ ዝቅ ብሎ 24 ና 25 ቀላያት ገና ሳይኖሩ እኔ ተወለድሁ፡ የውኃ ምንጮች ገና ሳይፈልቁ፡ ተራሮች ገና ሳይመሠረቱ፡ ከኮረብቶች በፊት እኔ ተወለድሁ ይላል፡ ቢፈጠር ኑሮ ወዲያው አንድ ገጽ ሳይዘል ለምን ተወለድሁ፡ ነበርሁ አለ?

ከዚህም በላይ እግዚአብሔር አብ የምወደው ልጄ ይህ ነው እያለ እየመሰከረ ራሱም አባቴ ላከኝ እያለ እያስተግረ መንፈስ ቅዱስም በዚህ ተግባር እየመሰከረ፡ ሦስታችሁም ሥላሴ ልክ አይደላችሁም ግለት አምላክን ግስተባበል ነው።

12. የምስጢር ሥላሴ መደምደጊያ

የምስጢር ሥላሴ ትምህርት በዚህ አንቀጽ ይደመደማል። በአካል፡ በስም፡ በግብር፡ ሦስት በመለኮት፡ በባሕርይ በህልውና አንድ የሆነ፡ አንድ አምላክ ሥላሴ ተብሎ ይጠራል። በስም አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ይባላሉ፤ በግብር፡ አብ ወላጁ አሥራጺ፡ ወልድ ተወላጁ፡ መንፈስ ቅዱስ ሠራጺ ይባላሉ። በአካል አንዱ ከሌላው አይደለቁም ለእያንዳንዳቸውም ፍጹም ፍጹም አካል አላቸው። ወልድ፡ ሥጋ በመልበሱ ምንም ከተዋሕዶ በኋላ ልዩነት ባይኖረውም፡ በውም አምላክም ነው፡ ሥጋ ለብሶ ከአባቱ አስታረቀን፡ ለማስደን፤ እንደ ሰውነቱ ያግልዳል፡ እንደ አምላክነቱ ይግለጻል። መንፈስ ቅዱስም ልክ እንደ አብና ወልድ አካላዊ መንፈስ ሲሆን ለሦስቱ ሥላሴም ገይል በለሆነ፡ አብ ወልድ ራሱ መንፈስ ቅዱስ በአንድነት የጀመሩትን ነገር ሁሉ ይፈጽማል፡ ያከናውናል፤ ስለዚህ ነው ከጳራቅሊጦስ ወዲህ የቤተ ክርስቲያን መሪ የሚባለው። ወልድ በሦስቱም ፈቃድ ሥጋ ሰብሶ ጥንተ ከርስቲያን መሪ የሚባለው። ወልድ በሦስቱም ፈቃድ ሥጋ ሰብሶ ጥንተ አብሶን አጠፋ፡ ከትንሣኤ ይልቁንም ከርደተ ጳራቅሊጦስ ወዲህ በገብረት እያንዳንዱን ኃጢአተኛ ያስታርቃሉ፡ ከአብ ጋራ ግለት ከመለኮታዊ ባሕርያቸው ጋራ።

ሥላሴ፡ አብ ሠራው፡ ወልድ አደረገው፡ መንፈስ ቅዱስ ፈጸመው የሚባለውን ሁሉ የሚያከናውኑት በገብረት ነው። ለምሳሌ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይና ምድርን ፈጠረ ዘፍ. በምዕራፍ አንድ ቁጥር አንድ በሁለተኛው፡ በሦስተኛው ደግሞ የእግዚአብሔርም መንፈስ በውኃ ላይ ሰፍ ነበር፡ እግዚአብሔርም ብርሃን ይሁን አለ ብርሃንም ሆነ ትላለች እራት። በዚህም እግዚአብሔር አብን፡ ቃለ አብ እግዚአብሔር ወልድን፡ መንፈስ እግዚአብሔር እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን መናገሯ ነው። ስለዚህ ፍጥረትን ሁሉ በፈጠረ ቁጥር እግዚአብሔር አለ ስትል በኋላ ዮሐንስ

ወንጌላዊ በመጀመሪያ ቃል ከእግዚአብሔር ነበረ ...ያለ እሱም የሆነ የለም ባለው ቃል ዓለም መፈጠሩን ያሳያል። (ዘፍ. 1:1-3፤ 7፤ 9፤ 11፤ 14፤ 20) ዓለምን ሲፈጥሩ ሦስት ሁኔታ (በአካል) ለአብርሃምም የይሥሐቅን መወለድ ተስፋ ሲሰጡ ሦስት ሁኔታ፡ በኋላም ከእመቤታችን የጌታን ትሰብአት ለማመቻቸት ሦስት ሁኔታ፤ ለዚህም ቅድስት ድንግል ግርያምን አብ መርጧታል፡ ወደታል፡ በኩር ልጁን ችላ እንድትፀንሰው አጽንቷታል፡ መንፈስ ቅዱስ ፈጽሞ ቀድሷታል፡ አንጽቷታል፤ ወልድ ደግሞ ከነፍሷ ነፍስ ከሥጋዋ ሥጋ ነሥቶ፡ ሥጋ ለብሶ ፍጹም እንደኖረ ሰው ሁኗል። (ሉቃ. 1:26-38)

መጽ.ቅ. ቁጥር 115ን ካየህ በኋላ ይህን አንብ፤ ቅዱስ እግዚአብሔር አብ ዘሠምረ ኪያኪ፡ ወቅዱስ ወልድ ጥሕድ ዘንደረ ውስተ ከርሥኪ ወቅዱስ መንፈስ ቅዱስ ጳራቅሊጦስ መንፈስ ቅዱስ ዘአጽንዐኪ አንቺን የወደደ እግዚአብሔር አብ ቅዱስ ነው፡ በግሕፀንሽ ያደረ ወልድ ጥሕድም ቅዱስ ነው፡ ያጸናሽ የጽድቅ መንፈስ ቅዱስም ቅዱስ ነው። (መ.ቅ. 214:24-26) ያዕቆብ ዘሥሩግም፡ እእግዚአ ኪያክ ይመስል በአርአያ ወበጸዳል ዘወለደክ ወፍንው አንተ እምንቤሁ ለእቡክ፡ ነቅዕ ዘእምነቅዕ ዘውሕዘ እምአርያም። ፈትል ነዊገ ዘኢይትበተክ እም አብ ፈጣሪ ለግያት ወምድር፡ እምሰግዶ ወረድክ በፈቃድክ፡ ግሕፀን ድንግል አግመሪክ፡ ንስቲት ወለት ወለተመ ለነዳያን ያረተክ፡ ንሊላዊት ሐቀፈተክ፡ ነፍሳ ቀደሰክ፡ ወሥጋሃ እንጻሕክ፡ አጽናዕካ ወኢደንገጸት ብከ=አቤቱ የወለደህ በመልክና በብርሃን አንተን ይመስላል፤ አንተ ከአባትህ ዘንድ ተልክሃል፤ ከአርያም ከፈሰሰ ምንጭ የተገኘ ምንጭ፤ ከአብ የግይለይ፡ የግይቆረጥ ረጅም ፈትል፡ ሰግይና ምድርን የፈጠርህ በፈቃድህ ከሰግዶ ወረድህ፡ የድንግል ግሕፀን ወሰነህ፤ የድኅኝ ልጅ ትንሽ ብላቴና አቀፈችህ፤ ነፍሷን አከበርህ ሥጋዋንም አነጻህ፡ አጸናሃት በአንተም አልደነገጠችም። (መ.ቅ. 438:20-21) ሥላሴ በሥራ ይተባበራሉ፡ እንዱ ባለበት ሁሉም ይገኛሉ። (ዮሐ. 10:39፤ 14:23) እንዱ በሌለበት ሌላው የለም። (ዮሐ. 15:23)

ሥላሴ የግራ ቃል በቅዱሳት መጻሕፍት በሰሌላ ቃሉንም ሆነ ትርጉሙን አንቀበልፉ የግራ አርቶሳውያን ሰላሉ፡ እግረ መንገዳችን የሥላሴን ቃል ከዚህ እንናገራለን።

ሥላሴ ሠለሰ ሦስት አደረገ ከግራው የግዕዝ ግሥ የመጣ የግሪኩ ትርያሰ ተነጻጻሪ (ተወዳዳሪ) ቃል ነው። እሱም ሦስትነት ግለት ነው። ቅዱሳት መጻሕፍት ለክርስቲያን የሕገ መንግሥት መጻሕፍት እንጂ የሕገ መጽሐፍ

እይደሉም። ሕገ መንግሥት የሚዘረዘረው በሕግ ነው። የሥላሴ ሦስትነትና አንድነት ከዚህ በላይ በተጠቀሱት መጻሕፍት በማያጠራጥር መንገድ ተገልጧል። መሰየሙ ግን ያስተዋይ ሊት ፈንታ ነው። የሰዋሰው ደራሲና ሳይንቲስት ግኝታቸውን እየሰየሙ እንዲሄዱ፣ ለምሳሌ የሰዋሰው ጸሐፊ ለማስረዳት እንዲመቸው፣ እንደቋንቋው ከስምንት አስከፊ ዐሥር የቋንቋውን ቃላት በወገን በወገን ስምሉ ስም፣ ቅጽል፣ ተወላጠ ስም ወዘተ እያለ ያወጣል። እንደዚሁም ወላጅ ለልጁ ልጅ ለወላጁ ስም ያወጣል። የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንትም ለማስተግር እንዲመች በሦስት አካላት፣ አስግት፣ ግብራት በአንድ ባሕርይ፣ ሥልጣን፣ ህላዌ፣ ፈቃድ ሲሠለስ ለሚኖር አምላክ ሥላሴ ብለው ሰይመዋል።

እንዲያውም በሰዚህ ነው ከፍ ብሎ አርዮላውያን ቅዱሳት መጻሕፍትን ለማታለያ ይሸከሟቸዋል እንጂ አይረዷቸውም እይቀበሏቸውም የተባለው።

የቀረውን ደግሞ ከአርዮስ፣ ከመቅዶንዮስ፣ ከሁለት ባሕርይ እናመልጣለን ሲሉ፣ ሊቅነት ከሚያመጣው መናፍቅነት ሳይሆን፣ ሳያውቁት ድንቁርና ከማሰው ጉድጓድ የተዘፈቁ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አባቶች ነን የሚሉ፣ ከመንበረ ፓትርያርኩ ለምእመናን የተዘጋጀ ትምህርት በሚል የበተነ፤ የዚያን መልስ በሚደረገው ርእስ እናየዋለን።

ምዕራፍ 2

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አግላጅኦ ተግላጅኦ ነው፡

ክርስቶስ. አግላጅኦ ለምን ተባለ?

በምስጢረ ሥላሴ እግዚአብሔር ወልድ ከእባቱ ከእግዚአብሔር አብና ከባሕርይ ሕይወቱ ከእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም ጋራ እኩል ነው፡ ከተባለ በኋላ እሁን ደግሞ በዘመናችን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከእባቱ ጋራ እስታርቆናል አግልዶናል የሚሉ ሰዎች ስለተነሡ ቤተ ክርስቲያናችን ክርስቶስ ተግላጅ እንጂ አግላጅ አይደለም በሚል ንኡስ ርእስ፡ ተዐቀቡኬ እምሐሳውያን ነቢያት (ከሐሰተኞች መምህራን ተጠበቁ) በሚል ርእስ አ/አ ሐምሌ 4 ቀን 1986 ዓ.ም. አውጥታለች። እሱም ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መንበረ ፓትርያርክ ሰምእመናን የተዘጋጀ ትምህርት ይላል። የዚች ቤተ ክርስቲያን አባል ነኝ የሚል ሁሉም ይህን ዐዋጅ መከተል አለበት ለሚል ይህ ምዕራፍ በጠቅላላው እንደመልሰ ሁኖ ይቀርባል። እንዲያውም በዚህ መጽሐፍ መደረሰ ምክንያት የሆነው በቤተ ክርስቲያናችን ሳያውቁ፡ ሳይግሩ በስመ ካህን የሚነገዱትን እወናባጀች ለመገሠጽ ለግሪም ነው ለማለት ይቻላል።

ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ከገባ ጀምሮ ብዙ ጊዜ ሲሾሙ ሲሸለሙ የኖሩ ሃይማኖቱን ያልተግሩ፡ ወይም ተምረው ሹግምቱን እያወደሱ ሊቃውንቱን የሚያስገድሱ፡ የሚያሳድዱ ሰዎች ነበሩ። በዘመናችን በቅዱስ እቡነ ቴዎፍሎስ ላይ እንደተደረገው። ይህም በብዙ ጋዜጣዎች ስለወጣ፡ ግንም የሚያውቀው ሐቅ ነው። ሰለንድ ሽህ ስድስት መቶ ዘመን ግብጻውያን ቋንቋውን በግያውቁት ሕዝብ መካከል በእስተርጓሚ ተሸፍነው፡ ሊቃውንቱን ሲገዝቱ፡ ያልተግረውን አገልጋያቸውን ሲሾሙ፡ ሲሸልሙ ኑረው አልፈዋል። ኢትዮጵያውያን ከተሾሙ፡ ወዲህም የቤተ ክርስቲያኗ መሪ ንጉሠ በለነበሩና የንግግር ነጻነትም ባለመኖሩ ያም ዘመን፡ በሃይማኖት በኩል ምንም ውጤት ሳይሠራበት አልፏል። በዚህ ረጅም ዘመን በትውፊት ስም የተደፈደፈውን፡ እንደ ወንጌል ቃል የሚታየውን የባልቲት ተረት ለማንሣት ብንፍጨረጨር በቤተ ክርስቲያኒቱ ስም አስመሳየች ግምታቸውን ሲነኩ፡ ተረታቸውን ሲሰብኩ ኑረዋል። አብዛኛው እንደ ወንጌል የሚቆጠረው የባልቲት ተረት የመጣበት አይታወቅም፤ የእንዳንዱ በክርስቶስ ሞት ያለፈው ሥርዓተ ረቦናት ነው ምንጩ፡ የሌላው ደግሞ ቤት ሠርቶ ምሽት አግብቶ መኖር ያቃተው፡ ውስጡ ሰቂስ ይሁንና መናኝ ነኝ ባይ አታላይ፡ እንዲህ ብዬ ብሰብክ ሰው ቅዱስ ይለኛል፡ እቦ! እቦ! እባላለሁ እያለ ከልቡ አንቅቶ የሚያወራው መብለታቱ ተቀብለው የሚበትኑት

ከቅዱሳት መጻሕፍትም ሆነ ከእዋልድ የግዴታ ነው። ሁሉንም በዚህ መጽሐፍ በቅደም ተከተል እስከነዩው፡ በዘመናችን በቤተ ክርስቲያን የሚደረገውን በሕተት (በመቅድሙ የተገለጠውን) አስቀድመን፡ ቀሪውን ደግሞ በቅደም ተከተል እንዘረዝራለን።

በቅድሚያ የዚህ መጽሐፍ ደራሲ ከ36 ዓ.ም. ጀምሮ እንዲሻሻሉ የታገለባቸው አርእስት፡

- ሀ) የግንበር ጽዋ እንደታዩት ይሰጥልታል፡ አይሰጥልታል፤
- ለ) በአልናክ እንደ ሥጋሁ ወደሙ ይቆጠራል? በአልናክ ጸሎተ ግዕድ እንጂ ከዚያ አያልፍም። ጌታችንም፡ ሐዋርያትም ግዕድ ይባርኩ፡ ከግዕድ በኋላም ይዘምሩ ወይም ያመለግኑ ነበር ይህም እንደዚያ እንጂ ሌላ አይደለም። (ግር. 14:26)
- ሐ) ተአምረ ግርያምን ያዳመጠ እንደ ሥጋሁ ወደሙ ይቆጠርለታል፡ ነገሩ ግራ የሚያጋባ ነው፡ በአንድ በኩል ከቦታው እንደምናየው ብትቆርቡ ትከናካችሁ፡ ሥጋው እሳት ሁኖ ይፈጃችኋል፡ ደሙ ባሕረ እሳት ሁኖ ያበጥማችኋል፡ እያሉ፡ ሰውን ወደ መሐሪው አምላኩ እንዳይቀርብ ያደርጋሉ፡ በሌላው ደግሞ ግንኙቸውንም የቅዱስ ሥጋውና የክቡር ደሙ ተነጻጸረ፡ እኩያ ያደርጋሉ።
- መ) ጌታ በወንጌል የከለከለውን የወንፊል ምግብ በግንበር ስም ይጸድቃል ይላሉ። በእግዚአብሔር ስምም ሆነ በወዳጆቹ ለነዳያን ለመስጠት ከሆነ ረድኤት ነው፡ ጥሩ በተቀረ ግን በሙሴ ዳኝነት ለወሩ ሊከፍል ዋስ ጠርቶ በልቶ ዋሱ እንዳይታገትበት በክፈለ እንዲት ነው የሚጸደቀው? (ሉቃ. 14:7-14)
- በመቅድሙ እንደተገለጠው በ1954 ዓ.ም. ደግሞ ከሮማዊ ቀሲስ ዶክተር አባ አየለ ተክለ ሃይማኖት ዘበቢይ፡ ዓዲ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን፡ በሰ ክርስቶስ ባሕርያት አካላዊ ተዋሕዶ የምታምነው ትምህርት ብለው ቢጽፉ፡ ከእሳቸው ትምህርት ለመራቅ ሲሉ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን፡ ከእስክንድርያ እናቲ፡ ከግርቆስ እባቲ ብላ በምታምነው ሃይማኖቷ መሠረት፡ ከጥንት ጀምሮ እግዚአብሔር አብ የእግዚአብሔር ወልድ በሥጋው የባህርይ አባቱ ነው ብላ ታምናለች ብለው ለምእመናን ግስጠንቀቂያ በቤተ ክርስቲያኒቱ ስም በተኑ። በዚህም እንደኛ እምቅድመ ዓለም ከአብ ያለናት፡ ድንረ ዓለም ከእመቤታችን ያለአባት፡ ወልደ አብ በመለኮቱ፡ ወልደ ግርያም በትበብእቱ የሚለው በመፍረሱ፡ አብና ግርያም በመጋባታቸውም የግርያም ድንግልና ፈረስ፡ አታመንዝር ብሎ ያዘዘው የእግዚአብሔር

አብ ሕገም በራሱ በሠራው በመጣሱ፡ ስብሐት ሎቱና ክርስቶስም
 አይሁድ እንዳሉት ሁሉ ዲቃላ፡ የአመንዝራ ልጅ በመሆኑ ብዙ
 ሊቃውንት ተቆረቆሩ፡ ተናደዱ። እንዳንዶችም ከሠርጉ
 ባለመጠራታቸው አዘኑ። ብዙዎች ሊቃነ ጳጳሳትም ልክ ነው ከተዋሐደ
 ምን ልዩነት አለበት ብለው መለሱ። በኋላ ግን ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ
 ባስልዮስ ለቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ለብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ተነግሮ
 እነዚህ በዘመኑ የነበሩት ዋና ዋናዎቹ ስለደገፉኝ አንድ ሰው ነው
 የጻፈው ብለው ከቤተ ክህነት አስወጡና ነገሩ በረደ። የበረደውም ብዙ
 ክታባት እየተጻፉ ከተበተኑ በኋላ ነው። አላዋቂዎች ግን አሁንም
 ውስጥ ውስጡን እንዳሉ ይታመናል።
 የዚያን ጊዜ ከተበተኑት እንጉርጉሮች አንዱና አንድ መወደስ ከዚህ
 ቀጥለው ተጽፈዋል፤
 ከኢየሩሳሌም መጽሐፍ ቤት
 መጡ ብለውኝ ሊቃውንት (ተናብልት)
 የግርያምን ዜና ብጠይቅ
 ታዝናለች አሉኝ በጥብቅ
 በግብር ሳያውቃት ግንም ወንድ
 በድንግልና ብትወልድ፡
 ታስብ ነበረ በእውነት
 የሥጋ አባቴ ጠፍቷት
 ነቢያት ሐዋርያት ሊቃውንት
 ብዙ የጻፉ መጻሕፍት
 ታሪኩን ነግረው በእየረድፉ
 ሁሉን ዘርዝረው አለፉ
 አባት በምድር የለውም
 እንዲሁም እናት በአርያም
 ይህን አመነ ዓለምም
 ድንግል ናት ብሎ ዘለዓለም።
 በድንግልናም ከሆነ
 ድንግል ናት ብሎ ሁሉ አመነ።
 ተግሮች መጡ ትላንትና
 ከዙረት ሀገር ድንቁርና
 አረጋገጥነ ወሬውን
 የሥጋ አባቴን አገኘን።

ወልደ አብ መሆኑን በትሰብእቱ
ነገረን አሉን አባቱ።

ወራውም ሁሉ ቀባጀረ

እንግዲህ እውነት ግመን ቀረ።

በጣም አዘነ ነደደው

ሠርግ የቀረበት ብዙ ሰው።

መድረሰ

አገፍር አንሰ በጊዜ ተሠይሙ፡

መምህራን አሟን አርድእት እንበለ ለፊደል እምረቱ

እስመ ኢያእምሮ ጥንቁቅ መሠረተ አበው ነሠቱ።

ወእንዘ ይጎይዩ ዐርከ አሟን

ርትዕተ ፍናተ አበው ሃይማኖተ ሰሐቱ።

አመ ይክዱ በትሰብእቱ

ወልደ ግርያም ድንግል ወወልደ አብ በመለኮቱ።

ይቤሉሙሂ መጽሐፍሙ ለእመ ሐተቱ

ወልድ ለእመ ኮነ ወልደ አብ በትሰብእቱ

ትምህርተ አበው ተሰዕረ ድንግለ ፍናው ክልኤቱ

አምጣነ ግርያም መርዓተ አብ ወለወልድ ወላጂቱ።

ስለቁርባን

በዝርዝሩ ከሰታው ከዚህ በፊት ተጽፎ የተበተነውን እናቀርባለን። ከዚህ ግን ምቀኝነት ይሉ ጥመት ወይንም ንፍገት በምን ምክንያት እንደሆነ አይታወቅም። ከግንም መጽሐፍ ሳያገኙ ከሥርዓተ ቅዳሴ ለጥፈው፡ ብትቆርቡ ትኮነናላችሁ እያሉ ሕዝቡን እያጻፍሩ፡ ባለግቁረባቸው ሕዝቡን ገሃነም እንዲወርድ በማድረጋቸው ዲያቢሎስን ሲረዱ መኖራቸውን እንገልጻለን።

ከአለፈው አረጋ መንግሥት ጋራ በሥርዓተ አሕዛብ ተሰማምተው፡ ተመሳጥረው ፓትርያርካቸውን አሰገደሉ። ይህ አንዷቸው በቀን የፈለጉትን ያህል ታቦት መባረክ ሲችሉ፡ የቅዱስ ራጉኤልን ታቦት መርካቶ እንሰርቃለን ብለው ሕዝቡ ቢነቃባቸው ሰው አሰገድለው አመለሱ።

ለዚህም ከተበተኑት ብዙ መወደሶች አንዱ ከዚህ ቀጥሎ ተጽፏል፤

መድረሰ

እሙነ ኮነ ምላሴ አበው

እንተ ለመደ ልመድ ያሰርቅ ማዕዳተ

ለጠይቆ ዝ ንነጽር ኤጲስቆጶሳተ

ሊቃነ ጳጳሳት ቅዱሳን
 ታቦተ እስ ይባርኩ ሰረቁ ታቦተ
 እንበለ ይክህሉ አንብቦተ
 ዘሀለምሙ መጽሐፈ ይቀሰጡ መጻሕፍተ
 በክብርሂ ድንረ ተሠይሙ ዘቤተ ክርስቲያን ዐቀብተ
 ይሠይሙ ቀሢጦሙ ንዋያተ ቅዱሳተ
 ወከመ ብእሲ ንጥእ ዐሰበ ዕለታዊ ሲሲተ
 በነሢአ ወርቅ ይሠይሙ ጥምቀተ ወክህንተ
 ከመ ሰመ አምላክ ነገዱ ለረኪበ ንዋይ ሢመተ
 በነሢአ ወርቅ ይሠይሙ ክህንተ ወጥምቀተ።
 በዚህም ብናጠፋ ለምን ታርሙናላችሁ ለንስርቅስ ዐይታችሁ ለምን
 ዐየናችሁ ትላላችሁ ብለው ሰው አሳስረዋል። ይህ ሁሉ ሁኖም ቀጭና
 ንግጭ ስለሌለባቸው፡ ዛሬ ግተሚያ ቤቱ በበዛበት ቅዱሳት መጻሕፍት
 በእየቤቱ በተዳረሱበት ዘመን እንደ ቀድሞው እንደብራናው ዘመን
 መሰሏቸው፡ መጻሕፍቱን የት አግኝተ ያነባቸዋል ብለው ከአተቱት
 ሐተታ ጋራ የማይሰማሙ ጥቅሶች ደርድረው፡ ክርስቶስ ተግላጅ እንጂ
 አግላጅ አይደለም አሉና ዐረፏ! ዐረፉ። እንዲህ ነው የግን አለብኝ
 ቤት! ክርስቶስ አያግልድም፡ አያስታርቅም፡ ከአባቱ ከእብ ተልኮ
 ወደዚህ ዓለም መጥቶ ተገር፡ ተገር፡ ተሰቅሎ ሙቶ አላዳነንም
 የሚሉ በአግርኛ አፋቸውን ያልፈቱ፡ የፈቱ እንዳሉም ሹመት
 ይቀርብኛል፡ የበላይ ተግሣጽ ይደርስብኛል፡ ደመወዝ ይቀነስብኛል
 ብለው የሠጉ የፈሩ ሰዎች መሆን አለባቸው።

የግስታረቅና የግግለድ መግለጫ

ግስታረቅና ግግለድ ከሁለት ተጣዮች መሃል ገብቶ በመገላገል
 ሁለቱም አንድ ናቸው። የሚለያዩት ግን በግስታረቅ ሦስቱም ሰዎች
 እኩል ሲሆኑ፡ በግግለድ ግን አግልዱኝ ባዩ ያንሳል። ለምሳሌም አቶ
 ለና አቶ መ ተጣሉ እንበል፡ ይህን የሰማ አቶ ህ አንተም ተው አንተም
 ተው ብሎ ያስታርቃል፤ ሦስቱም በግዕረግም ይሁን በዕድሜ እኩል
 ናቸው። በግግለድ ደግሞ አግላጅና ተግላጅ አሁንም እኩል ናቸው።
 ከዚህም አግላጅና ተግላጅ አብና ወልድ እኩል ናቸው፡ የሚያንሰው
 አግላጅ ፈላጊው አዳም ነው፤ አዳም ንስሐ ገባ፡ ተጠጠተ ፈጣሪውን
 በመበደሉ አዘነ፡ ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ
 በተለየ አካሉ ከሰግዮ ሰማያት ወርዶ፡ ሥጋ ለብሶ በመለኮቱ እኩያው
 ከሚሆን ከባሕርይ አባቱና ከራሱ ከመንፈስ ቅዱስም ሕይወቱ አግልዶ፡

ሰምኖ፡ ጸልዮ ራሱን ሠውቶ አስታርቆታል። በመሰቀሉ እኛም የሠራውን ጥንተ አብሶ አስወግዷል፤ ከዚያ በኋላ ደግሞ በአባቱ ቀኝ ቁም የሰው ልጅ እያንዳንዱ በግሠራው በደል ሲያግልድ፡ ሲከራከር ይኖራል።

ሳከውም አግለደም፡ አስታረቀም ቢባል ከአባቱ በመለኮቱ በምንም አያንስም። ለዚህም የባህሳችንን ምሳሌ እንመልከት፤ በቀድሞ ሥርዓት ሴት ልጅ የፈለገ ሰው ነገሩ እንዲከብድለት ደጃዝማች ወደ ደጃዝማች ወይም ፈታውራሪ ይልካል፤ ደጃዝማችም ሂደው ይለምናሉ፤ በዚህም የለግኙ ያግላጁ የደጃዝማች ግዕረን ከግራውት ከፈታውራሪ አያንስም። ግስታረቅም ግግለድም ክብር አይቀንስም፡ ግዕረን አያዋርድም።

የጌታችንን የክርስቶስን አግላጅነት ለመካድ የተበተነ ክታብ

ከዚህ በላይ በተጠቀሰው ክታብ ክርስቶስ ተግላጅ እንጂ አግላጅ አይደለም ብለው ለግስረጃ ያቀረቡትን አንቀጽ ከዚህ በታች ጽፈን ለአንባቢ እናቀርባለን።

በቅዱሳት መጻሕፍት ስለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተጻፈው ሁሉ የግስታረቅን እንጂ የግግለድን ተግባር አያመለክትም። ጌታ ከፅንሰ እስከ ትንሣኤው ድረስ በቃልም በግብርም የፈጸመው ሁሉ የግስታረቅ ተግባር ነው።

ምልጃ የግል ቃል ለጌታ አይነገርም፤ ግስታረቁም ቢሆን እስከ መሰቀል ድረስ ብቻ ነው። በመሰቀሉ ዕርቅ ስለተፈጸመ ከመሰቀሉና ከትንሣኤው በኋላ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ፍርድ ይሰጠዋል፡ ዋጋ ይከፍላል እንጂ የግስታረቅ ሥራ አይኖርም። መናፍቃኑ ለተነሣሠበት የግላሳት ትምህርት ይረዳናል ብለው (1ጢሞ. 2:5፤ 1ዴ. 2:1፤ ግብ. 11:28፤ ዮሐ. 7:37) የደረደሯቸው ጥቅሶች በእየመልኩ ሲተረጎሙ በ1ጢሞ. 2:5 የተጠቀሰው በእግዚአብሔርና በሰው መካከል የፈጸመውን የአስታራቂነት ሥራ እንጂ አግላጅነትን አይደለም። ግግለድና ግስታረቅ የተለያዩ ናቸው።

ይህ አንቀጽ በግን አለብኝና በግደየለሽእነት የተሠራ ለመሆኑ (ግስቡና መግሩስ ይቅርና) የግዝተሉት ምክንያቶች ተሰጠዋል። እንደኛ የታተተው ሐተታ እንኳን ከቅዱሳት መጻሕፍትና ከአዋልድም መረጃ የለውም። ሁለተኛ የተጠቀሱት ጥቅሶች ጠቀሱ ለመባል የተደረደሩ እንጂ ከአንቀጹ ጋራ ዝምድና የላቸውም። መቼም አንባቢ መጠቀሱን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ አውጥቶ አያይም ተብሎ የተደረደሩ

ናቸው፤ ስለዚህ አንባቢ እንዲያገናኝላቸው ጥቅሶቹ ከዚህ በታች ተጽፈዋል፤

ሀ) 1ጢሞ. 2:5፤ ደግሞም በጭዋታ የሚታገል ግንም ቢሆን፤ እንደሚገባ አድርጎ ባይታገል የድሉን አክሊል አያገኝም።

ለ) 1ኢ. 2:1፤ አሁንም ከፋ ነገርን ሁሉ ጣሉ፤ ተንኮልንም ሁሉ፤ ግብዝነትንም፤ ቅንዓትንም፤ ሐሚትንም ሁሉ።

ሐ) ግቴ. 11:28፤ እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበዳችሁና የተሟናችሁ ሁሉ ወደ እኔ ኑ፤ እኔም አሳርፋችኋለሁ። ዮሐ. 7:37፤ በበዓሉም በመጨረሻው ታላቁ ቀን ኢየሱስ ቁሞ ግንም ቢጠግ ወደኔ መጥቶ ይጠጣ ብሎ ጮኸ።

ፍየል ወደያ ቅንዝምዝም ወዲህ፤ ላም ባልዋለበት ኩበት ለቀግ ሆነ ነገሩ ሁሉ። አሁን የትኛው መናፍቅ ነው ይህን ለማግለድና ለማስታረቅ ግስረጃ ይሆነኛል ብሎ የሚጠቅስ? የእሱስ ጓደኛ ሕፃነ አእምሮ ካልሆነ በቀር። እንደኛውንና ሁለተኛውን አናቅጽ ካየን ሦስተኛውንና አራተኛውን ደግሞ እናስከትል።

በ 1ዮሐ. 2:1፤ በመናፍቃት ትርጉም ጠበቃ (አግላጅ) አለ? የሚለው ከቃሉ ውጭ የተተረጎመ ነው፤ ቃሉ የሚለው ወእመኒቦ ዘአበሰ ጳራቅሊጦስ ብነ ንበ አብ ኢየሱስ ክርስቶስ... ነው ይህም ቢተረጎም ልጆቼ ሆይ እንዳትበድሉ ይህን እጽፍላችኋለሁ፤ የበደለም ቢኖር ጳራቅሊጦስ ከአባት ኢየሱስ ክርስቶስ ዘንድ አለን። ኃጢአታችን ያስተሰርይልን ዘንድ ቸር ነው። ግለት ነው።

አቤት ድፍረትና ሰሕተት! ይህስ ሀገር አስጥሎ ያስመንኛል። አቤት መዝረጥረጥ! አለመጻፋቸው ጥሩ፤ ብዙ ቢጽፉ ምን ያደርጉ ነበር ይሆን? ያንተ ያለህ አውጣኝ!

ከዚህ በላይ የጠቀሱት አጣመው እንደ ጻፉትና አወላግደው እንደተረጎሙት ሳይሆን በግሪክም ሆነ በግዕዝ የተጻፈው እንደሚከተለው ነው፤

ደቂቅየ ዘንተ እጽሕፍ ለከሙ ከመ ኢተአብሉ፤ ወእመኒቦ ዘአበሰ ጳራቅሊጦስ ብነ ንበ አብ ኢየሱስ ክርስቶስ ጸድቅ ወውእቱ መስተሰርየ ኃጣውኢኑ። (ልጆቼ ሆይ ንጢአትን እንዳትሠሩ ይህን እጽፍላችኋለሁ፤ ከአብ ዘንድ አግላጅ (ጠበቃ) ጸድቅ ኢየሱስ ክርስቶስ አለን) ነው። እሱም የኃጢአታችን ግስተሰርያ ነው። ግቴ. 11:28ንም ወደኔ ኑ ለማለት ጥሪ እንጂ ለአግላጅነት የሚጠቅሰው ስለሌለ ይህም የጤነኛ ጥቅስ ስለማይመስል ለአንባቢ ትዝብት ትተነው እናልፋለን።

ዮሐ. 6:37ም ስለ ሥጋውና ደሙ የተነገረ አንጂ ስለአግላጅ

የጠቀሰውም ሆነ የሚጠቅሰው ሰው ለሰሌሰ አሁንም የኛ ሊቃውንትንም ሆነ አባቶች ከዐይን ያድናችሁ ብሎ ከግለፍ በቀር ምን ይደረጋል? ዛሬ ምእመናኑ መጻሕፍትን በእየቤታቸው ይዘው እያነበቡ በተራቀቁበት ጊዜ ያልተገራችሁ መቼ ይሆን የምትግሩ?

የክርስቶስ አግላጅነት ምስክርዎች፤

ለዚህ ርእሰ መግቢያ እስከዚህ የተናገርነው ይብቃንና የእነሱንም የባልቲት ተረት ትተን፤ ስለ ክርስቶስ አዳኝነት፤ አበታራቂነት፤ ለደቂቀ አዳም ጠበቃነት፤ አግላጅነት፤ ጸላይነት በለበሰው ሥጋ ከአባቱና ከኛ መካከል ሁኖ ዘለዓለም ተከራካሪነት፤ አብ፡ አባቱ፡ ራሱ፡ መንፈስ ቅዱስ ሕይወቱ፤ ነቢያት፤ ሐዋርያት፤ ሊቃውንት፤ መጻሕፍት የሚሉትን እንሰግ፤ እንይ፤ እንግር።

እግዚአብሔር አብ አባቱ፤ እኔ ግን ንጉሤን ሸምሁ፤ በተቀደሰው ተራራዬ በጽዮን ላይ። ትእዛዙን እናገራለሁ፤ እግዚአብሔር አለኝ፤ አንተ ልጄ ነህ፤ እኔም ዛሬ ወለድሁህ፤ ለምነኝ አሕዛብን ለርሰትህ የምድርንም ዳርቻ ለግዛትህ እሰጥሃለሁ። (መዝ. 2:6-8)።
እንደ መልክ ጸደቅ ሥርዓት አንተ ለዘለዓለም ካህን ነህ ብሎ እግዚአብሔር ግለ አይጸጸትምም። (መዝ. 109:4፤) እንዲሁ ክርስቶስ ደግሞ ሊቀካህናት ሊሆን ራሱን አላከበረም ነገር ግን አንተ ልጄ ነህ፤ እኔ ዛሬ ወለድሁህ፤ ያለው እርሱ ነው፤ እንዲሁም በሌላ ስፍራ ደግሞ፤ አንተ እንደ መልክጾደቅ ሹመት ለዘለዓለም ካህን ነህ ይላል። እስከዚህ እግዚአብሔር አብ የተናገረው ነው፤ ከዚህ እያይዞ ደግሞ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ብሏል፤ እርሱም በሥጋው ወራት ከሞት ሊያድነው ወደሚችል ከብርቱ ጩኸትና ከእንባ ጋራ ጸሎትና ምልክን አቀረበ፤ እግዚአብሔርም ስለመፍራቱ ሰግለት። (ዕብ. 5:5) ታዲያስ የእኛ ሊቃውንት የሊቀ ካህናት ሥራ ምን ይሆን?

ራሱ ወልደ እግዚአብሔር ሊየሱስ ክርስቶስ፤

በትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ፤ እኔም አብን እለምናለሁ ለዘለዓለም ከእናንተ ጋራ እንዲኖር ሌላ አግላጅ (አጽናኝ) ይሰጣችኋል። (ዮሐ. 14:15-16) የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አግላጅነት፤ ስለ ሰው ልጅ ጸላይነት፤ ከአብ ስለመላኩ ራሱ የተናገረውን ለመረዳት የዮሐንስ ወንጌልን ም.17ን በሙሉ መላልሶ ያነቧል።

በደካማ ያግልጻል፡ ይጸልያል፡ ጸልዮአልም፤

ሰምያን ሆይ! እነሆ ሰይጣን እንደ ሰንደ ሊያበጥራችሁ ለመነ፤ እኔ ግን እምነትህ እንዳይጠፋ ስለእንተ አግለድሁ እንተም በተመለሰህ ጊዜ ወድሞችህን አጽና አለሁ (ሉቃ. 22:32)

ለጠላቶቼም ያግልጻል፤

ኢየሱስም አባት ሆይ! የጊያደርጉትን እያውቁምና ይቅር በላቸው አለ፤ (ሉቃ. 23:34)

ለመንፈስ ቅዱስ መላክም ይለምናል ያግልጻል፤ ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ፡ እኔም አብን እለምነሃለሁ ከእናንተ ጋራ ለዘለዓለም ይኖር ዘንድ ሌላ አግላጅ (እጽናኝ) ይለግችኋል። (ዮሐ. 14:15-16)

ለቤተ ክርስቲያንም ይጸልያል፡ ያግልጻል፤ (እኔ ስለነዚህ እለምናለሁ፡

ስለዓለም አለምንም፡ ስለሰጠኸኝ እንጂ የእንተ ናቸውና...። ዮሐ. 17:9)

ነቢያት፡ ከነፍሱ ብርሃን ያያል ደስም ይለጥል፤ ጸድቅ ባሪያዬም

በዕውቀቱ ብዙ ሰዎችን ያጸድቃል፡ ኃጢአታቸውንም ይሸከማል።

ስለዚህም እርሱ ብዙዎችን ይወርሳል፡ ከገያላንም ጋራ ምርኮን

ይከፋፈላል፡ ነፍሱን ለሞት አሳልፎ ሰጥቷልና፡ ከዐመፀኞችም ጋራ

ተቆራኝቷልና፡ እሱ ግን የብዙ ሰዎችን ኃጢአት ተሸክመ፡

ስለዐመፀኞችም ግለደ (ኢሳ. 53:11-12)

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፡

ሀ) ጠላቶቹ ሳለን ከእግዚአብሔር ጋራ በልጁ ሞት ከተራረቅን፡

ይልቁንም ከተራረቅን በኋላ በልጁ ሞት እንድናለን፤ ይህም ብቻ

አይደለም፡ እሁን መታረቁን ባገኘንበት በጌታችን በኢየሱስ

ክርስቶስ በኩል በእግዚአብሔር ደግሞ እንመካለን።

ይህ ቁጥር እንዲህ እንበለው በግለትና በምስል እፍላሽ ተበላሽተ

ነው እንጂ የግሪኩ ቀጥተኛ በግዕዝ ትርጉም እንደዚህ ነው፡

ወሶበ እንዘ ፀሩ ንሕነ ተዐረቅነ ምስለ እግዚአብሔር በሞተ

ወልዱ፡ እር እንከ እምከመ ተዐረቅነ ፈድፋደ ነሐዩ በሕይወተ

ወልዱ። እኮ በእንተ ዝንቱ በሕቲቱ ዓዲ ንትግካሕ

በእግዚአብሔር በእንተ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘበእንቲእሁ

ረከብነ ዕርቀነ። (ሮሜ 5:9-10) ቁጥር. 9 በመጀመሪያ እንዲህ

ነበረ የተተረጎመው፤ (ወሶበ እንዘ ፀሩ ንሕነ ተሣህልነ ምስለ

እግዚአብሔር በሞተ ወልዱ፡ እር እንከ እምከመ ተሣህልነ

ፈድፋደ ነሐዩ በሕይወተ ወልዱ)

ለ) እግዚአብሔር የመረጣቸውን ግን ይከላቸዋል? የጊያጸድቅ

እግዚአብሔር ነው፡ የጊኮንንስ ግነው? የሞተው ይልቁንም

ከሙታን የተነሣው፡ በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው ሰለኛ የሚገልጸው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ (ሮሜ 8:34) ከሞተ በኋላ እያገልጽዎ የሚሉትን የባልቴት ተረት ይህ የቅዱስ ጳውሎስ አነጋገር ብትንትንትን ያወጣዋል። ምክንያቱስ ቢሉ በመንፈስ ቅዱስ እየተቃኘ የሚጽፈው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው ሰለኛ የሚገልጸው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ብሎ የዘለዓለም አግላጅ መሆኑን አስተምሯል፡ ገልጧል፡ ጽፏል። መቼ በዚህ ብቻ ይበቃና! ገና ይቀጥላል እንጂ።

- ሐ) ወውእቱስ ይነብር ለዓለም እስሙ ኢያሰዐር ክህነቱ ወይክል እድገናቸው ለጸሎት ለእስ ይቀርቡ ገበ እግዚአብሔር እንተ መንገሌሁ እስሙ ለገሙራ ሕያው ወእቱ ወይተነብል ሉሙ። (ዕብ. 7:25)=እሱ ግን ለዘለዓለም የሚኖር ስለሆነ የማይለወጥ የማይሻር ክህነት አለው፡ ስለእነሱም ለግግለድ በሕይወት ይኖራል፤ ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል። ክርስቶስ በእጅ ወደ ተሠራች የእውነተኛይቱ ምሳሌ ወደምትሆን ቅድስት ልልገላምና፡ ነገር ግን በእግዚአብሔር ፊት ሰለኛ አሁን ይታይ ዘንድ (ይክራከር፡ ያግልድ ዘንድ) ወደ እሷ ወደ ሰማይ ገባ። (ዕብ. 9:15)

- መ) የሚኮንንስ ግን ነው? ሰለኛ የሚገልጸው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ ሮሜ 8:34)

- መ) ስለእነሱ ሲያግልድ በሕይወት ለዘለዓለም ይኖራልና፤ (ዕብ. 7:25)

- ሀ) ሊቃውንት፡ እበው አባቶቻችን በመጽሐፈ ቅዱስ እንደገለጡት ወናሁ ደመ መሲሕክ ንጹሕ ዘተክዕወ በእንቲያየ በቀራንዮ ይኬልህ ሀየንቲዮ (እነሆ በቀራንዮ የፈለሰው ንጹሕ የልጅህ ደም ስለኔ ይሞኽል) (መ.ቅ. 7.134፡ ቁ. 104- 5)።

- ለ) አባ ሕርያቆስም፡ እንቃዕደወ ሰማዮ ገበ እቡሁ ወእስተምሐረ ወለጂሁ ወእማሕፀነ አርዳኢሁ ከመ ይዕቀቦሙ እምኩሉ እኩይ። (መ.ቅ.7.229:103)

- ወደ ሰማይ ወደ አባቱ ቀና ብሎ እየ፡ የወለደውንም ግለደ፡ ደቀ መዛሙርቱንም ከክፉ ሁሉ ይጠብቃቸው ዘንድ አደራ አለ።
- ሐ) ቅዱስ አትናቲዎስም፡በል አባ! ወእቡየ! መሐር ወተሣህል እለ በልዑ ሥጋዮ ወእለ ሰትዩ ደምዮ (መ.ቅ.7. 304፡ ቁ. 142) አባ አባቱ ሆይ ሥጋዬን የበሉትን፡ ደሜንም የጠጡትን ግራቸው ይቅር በላቸው በል ብሏል።

መ) ቅዱስ ባስልዮስም፡

ወበእንተ ዝንቱ መድኅኒ ይኬልሕ እንዘ ይብል እስመ ሥጋየኒ መብልዐ ጽድቅ ዘበሐገን ወደምየኒ ብቲ ሕይወት ዘበሐገን... (መ. ቅ. 7.338 ቁ. 119) ስለዚህ መድኅኒታችን ሥጋዬ እውነተኛ የጽድቅ መብል ደሚያ እውነተኛ የሕይወት መጠጥ ነውና እያለ፡ ይጮኸል።

ሠ) ቅዱስ ዮሐንስ ለፈ ወርቅም፤

አንቃዕደወ ሰግየ ንቢክ ንበ ለበሁ እግዚአብሔር ወእግዚእ ኩሉ ዘመልዕልተ ኩሉ፤ (መ. ቅ. 7. 398 ቁ. 40) የሁሉ በላይና የሁሉ ጌታ ወደ ምትሆን እግዚአብሔር ወደ ለንተ ወደ አባቱ ለንጋጦ አየ።

ረ) ቅዱስ ዲዩስቆርስም፡

አንቃዕደወዕ ሰግየ ንቢክ ንበ ለቡሁ=ወደሐንተ ወደ አባቱ ለንጋጦ አየ፡ አይቶ ባረክ ፈተተ ብሏል፤ (መ. ቅ. 7.460፡ ቁ. 29)

አይጣል፡ ይህስ በጣም እጅግ ይገርግል ቅዱስ የተጻፈው በግዕዝም በሐግርኛም ነው። እንዴት ከሁለት አንዱ ላይገባቸው ተደሰው ያቆርባሉ? እንጂ! ምን አልባት የአይሁድ ተከታዮች ናቸውና ነቢዩ ኢሳያስ ያለው ደርሶባቸው እንዳይሆን፤ እሱም፡ ሂድ፡ ይህን ሕዝብ መስግትን ትሰግላችሁ፡ አታስተፈሉም ግዮትም ታያላችሁ አትመለከቱም በላቸው። በዐይናቸው እንዳያዩ፡ በጀርአቸውም እንዳይሰሙ፡ በልባቸውም እንዳያስተውሉ፡ ተመልሰውም እንዳይፈወሱ፡ የዚህን ሕዝብ ልብ አደንድን፡ ጀርአቸውንም አደንቁር ዐይናቸውንም ጨፍን አለኝ። (ኢ.ሳ. 6:9-10) ለእነሱም የእግዚአብሔር ምሳሌ የሆነ የክርስቶስ የክብሩ ወንጌል ብርሃን እንዳያበራላቸው፡ የዚህ ዓለም አምላክ የግያምኑትን አሳብ አስወረ። (2 ቆሮ. 4:4) በእውነቱ በእነዚህ ጥቅሶች የተነገረው ደርሶባቸው ነው እንጂ በቃላቸው በሐግርኛና በግዕዝ ለጥንተው የሚያንበሉበሉት ቅዱስ እንዴት አይገባቸውም ወይስ አይረዳቸውም ለግለት ይቻላል። ከዚህ ላይስ አቤቱ አባት ሆይ! የሚሠሩትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ብለህ ሰጠላቸህ ለአይሁድ የጸለይህ ጌታ ለእነዚህ ካህናትም ገለጥ ብሎ መጸለይ ይገባል።

ለስተዋይ ባለቅጅና መሃይምንም እንዲህ ብለዋል፤

በዘበልዐት ሔዋን ለንጹዋ ሕግም፡

ተቀጥቅጦ ኢየሱስ ገዳም=(የሕግም አይጥ ሔዋን በበላች ኢየሱስ ዳጥ ተመታ)።

አፍኖ በበደለ መድገኔ ዓለም ከሦ

ቁጌል ቀራንዮ ከለጌዳ ለብሶ

ግዕዝና አግርኛ ከገባችሁ ይህሰ ምን ግለት ነው።

ለዚህ አንቀጽ መደምደጌያ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡

እግዚአብሔር ሕያው ወልደ ግርያም ሥግው፡ ሰውን ለግዳን

ለብሶ፡ ሥጋ በመልበሱ ሰው በመሆኑ፡ ለግኝም፡ አስታሪ

ታራቂም፡ አግላጅም፡ ተግላጂም ነው። በዚህም በመለኮቱ በሥራ

ከአብ ከባሕርይ አባቱ፡ ከመንፈስ ቅዱስ ከባሕርይ ሕይወቱ አያገ

በባሕርይ ዕሩያን ናቸውና። በእለፈው ዘመን በእኛ ሀገር ሥ

ግገበር፡ ያፍ ዕውቀት ለሹመት፡ የእጅ ዕውቀት ለውርደት እና

እየተተረተ የእጅ ሠራተኛና ዐጥቂ ይጥረድበት እንደነበረ

በቀር መሥራትም ከግረግ አያጥርድም ከክብርም ዝቅ አያደርግ

እንደ አምላክነቱ ይግለጻል፡ እንደ ሰውነቱ ይግልጻል፡ ይለም

ወደ አብ ወደ አባቱም ይጸልያል፡ ጸልዮግል፡ በጥንተ አብሶ ከ

የመጣውን ኃጢአታችን በመስቀሉ ደምፂል። ለእያንዳንዳችን

አሁንም ይከራከራል።